

Deset let obnove hmeljišč

1945

1955

Ni slučaj, da posveča naš list to številko predvsem hmeljarstvu. Letos teče deseto leto naporov savinjskih hmeljarjev, da bi zacelili rane, ki jih je zadal našemu hmeljarstvu okupator. Te napore pa ves čas spremlja tudi stremenje, da bi hmeljarstvo dvignili še na višjo stopnjo, da bi svojo čudežno rožico lahko ob vsakem času dostojno in z uspehom pomerilo s hmelji drugih provenienc. To pa je izredno važno tudi za vso našo skupnost, saj ima v hmeljarstvu pomemben vir deviznih sredstev.

Uspehi so v resnici vidni. Leta 1940 je bilo pri nas 2570 ha hmeljišč. Nemci pa so s tako ihto izoravali naša hmeljišča (koliko preveč klanjanja pred njimi danes), da je v letu 1945 ostalo le še 637 ha. Pa tudi ta hmeljišča so bila tako zanemarjena, da je bil povprečni pridelek komaj 495 kg na ha. Škoda cenijo hmeljarski strokovnjaki na okoli 10 milijard dinarjev. Obnova hmeljnikov je sicer zamudno in drago delo, vendar je danes že zopet okoli 1650 ha hmeljišč. Z ozirom na resolucijo, ki jo je sprejela generalna skupščina EHB leta 1953 pa lahko pri nas še povečamo nasade do 2500 ha, čeprav ostalim deželam priporoča omejitve sajenja. Te so namreč že dosegle predvojni obseg hmeljišč.

Vzporedno z obnovo hmeljnikov pa se dviga tudi povprečen hektarski donos. V bogatem lanskem letu je znašal 1206 kg na ha. To seveda ni samo rezultat ugodnih vremenskih razmer, ki imajo sicer na količino in kakovost izreden vpliv, ampak je tudi posledica vse naprednejšega obdelovanja, saj so samo lansko leto porabili hmeljarji okoli 5500 ton umetnih gnojil za dopolnilno gnojenje. Pri tem ne smemo pozabiti na zelo važno vlogo Inštituta za hmeljarstvo, ki je neposreden pobudnik za uvažanje naprednih načinov hmeljarjenja. Ta vloga je toliko pomembnejša, ker je danes osnovno vprašanje kakovost pridelka. V pogojih depresije, ki vlada sedaj na svetovnem hmeljskem tržišču, odloča v ostri konkurenci predvsem kakovost. Ni slučaj, da je Hmežadu uspelo prodati ves lanskeletni pridelek, medtem ko je Nemcem ostalo preko 1000 ton pridelka, ki ga še sedaj s težavo spravljajo v denar. Naš hmelj ima namreč izredno pivovariteljsko vrednost. Poleg tega pa se mu spreminja razmerje med mehkimimi in trdimi smolami v korist mehkih. Le-te, tudi humulon imenovane, so pa za vrednost hmelja najvažnejše. Tako se je povprečje vsebine humulona spremenilo v lanskem letu na 8,1 % v primerj s 7,6 % v predlanskem letu. Po analizah znanega hmeljarskega strokovnjaka dr. A. Schmala iz Züricha ima naš hmelj (lanskeletni pridelek) vrednost po Wöllmerjevi metodi 8,8, medtem ko ima n. pr. češki hmelj 6,8, hmelj iz Hallertaua (Nemčija) 7,4, iz področja Hersbruck-Spalta 7,1 itd. Dejstvo, da ima naš hmelj najvišjo vrednost, je najboljša propaganda. Čeprav imajo hmelji drugih provenienc nekatere tudi boljše lastnosti, pa je vendar gornji činitelj med najvažnejšimi, kadar se neka pivovarna odloča za nakup hmelja. Hmelj je v naši izvozni bilanci (pomena izvoza pa ni treba posebej poudarjati) pomembna postavka. Povprečno gre 95 % vsakoletnega pridelka za izvoz. V Gospodarskem vestniku štev. 62 čitamo, da zavzema hmelj pri izvozu kmetijskih pridelkov združenih organizacij Slovenije v lanskem letu 36,9 %. Glede na male površine je to kar lepa postavka.

Da so bili v razmeroma kratkih desetih letih doseženi takšni uspehi, je po eni strani zasluga pridnosti hmeljarjev, saj je hmelj rastlina, ki zahteva izrazito intenzivno obdelovanje, hkrati pa rezultat skrbi ljudske oblasti, ki vlaga v hmeljarstvo ne malo sredstev. Samo v lanskem letu so dobili hmeljarji okoli 216.000.000 din regresa za umetna gnojila in za hmeljevke, k temu pa bi morali pristeti še regres za razne stroje itd. Hmeljarji znajo ceniti pomen te pomoči, kakor tudi pomoči, ki jim jo dajejo v drugi obliki razne združne organizacije na njihovem področju. Zavedajo se, da lahko uspevajo le ob sodelovanju z navedenimi činitelji.

Hmelj je res čudežna rastlina. V letošnjem neugodnem letu je bila oster boj z različnimi škodljivci, predvsem s peronosporo in rdečim pajkom. Iz borbe ni izšla nepoškodovana. Zato bo težje s prodajo. V predvojni Jugoslaviji bi to pomenilo resno nevarnost za položaj hmeljarja. Danes pa je njegov položaj drugačen. Hmelj ni več artikel spekulacije in tudi ni več spekulantskih trgovcev, ki bi hmeljarja stiskali v svojih kleščah. Socialistična skupnost pa skrbi za hmeljarje tudi takrat, ko perspektive za prodajo niso rožnate. Prav je, da se tega prav sleherni hmeljar zaveda.

V HMEJLIŠČIH JE ŽAZIVELO

Po vsej Savinjski dolini je te dni v hmeljiščih zaživel. »Zeleno zlato« je dozorelo in obiralci ga spretno spravljajo v košare. Vesela pesem obiralcev pa se ne razlega kot druga leta, ker obiranje te dni močno ovira slabo vreme. Mor-da bo drugi teden, ta-krat, ko bo obiranje v največjem razmahu, obiralcem vreme bolj naklonjeno?

Nekaj o obiranju, sušenju in spravi hmelja

Zopet je nastopil čas žetve, to je obiranje hmelja. Čeprav že vsako leto opozarjamo naše hmeljarje na pravilno obiranje in sušenje ter je večina njih o vsem tem že dobro poučena, vendar je vsako leto nekaj novih in mladih hmeljarjev in ti bodo še vedno našli v naših navodilih marsikaj, kar jim ni znano.

Med rastjo je bilo vreme prav muhasto. Že sama rez je zakasnila in stalno deževje je zadrževalo razvoj hmeljske rastline, da ni mogla v celoti nadoknaditi zamujenega. Zaradi tega se bo tudi obiranje nekoliko zakasnilo. Poleg tega pa je toča povzročila precej škode in so prizadeta hmeljišča znatno zaostala. Zaradi tega morajo hmeljarji to leto posebno dobro paziti, da ne bodo obirali nezrelega hmelja. Prezgodaj obran hmelj je slabše kakovosti, nima dovolj lupulina, niti prave barve in sijaja, je obledela zelene barve in lažji od dobro zrelega. Storžki pridobivajo na lupulinu in teži šele poslednje dni pred pravo zrelostjo. Hmelj pa je pravilno zrel tedaj, ko so se storžki že zaprli in imajo močan vonj in dosti lupulina, ki je zlatorumene barve. Če kobulo s prsti stisnemo, slišimo rahel šelest. Ko je hmelj zrel, pohihte z obiranjem, da storžki (kobule) ne prezoriijo in ne izgubijo svoje značilne hmeljske zelene barve. Pri prezrelem hmelju popusti zaprtost storžkov in pričnejo kobule rumeneti.

Hmeljarji, opozarjajte obiralce na lepo obiranje. Po možnosti naj ima vsaka kobula pol do 1 cm dolg pecelj. Predpisi za kvalitetno obiranje določajo, da smejo biti največ po 2 kobuli skupaj. Hmelj se ne sme smukati in mužiti, da bi ostajale na panogah kaplice. Tako obrane kobule se pri sušenju drobijo in se sesujejo v pleve. Obrani hmelj mora biti brez listja in vejic. Rjav hmelj oberite posebej, da ne pokvari v barvi zelenega, sicer bo prišel ves hmelj v nižjo vrsto z občutno nižjo ceno.

To »obiranje na dva kraja« opravljajo nekateri hmeljarji na ta način, da opremijo obiralce s torbo, v katero mečejo »vrabce« ali »kravce«, oziroma rjav hmelj. Drugi zopet, če nimajo torbic, puščajo tak hmelj na hmeljevkah in ga pustijo naknadno obrati. V zadnjem času pa so nekateri hmeljarji to »obiranje na dva kraja« poskusili na ta način, da so izmed obiralcev izbrali nekaj najbolj vestnih, ki so obrali najprej rjavi hmelj in »kravice«, nato pa so ti prepustili glavno obiranje zelenega hmelja ostalim obiralcem. Seveda je hmeljar te tako imenovane »predobiralce« nekoliko boljše nagradil. Pravijo, da se je ta način obiranja zelo dobro obnesel.

Ako bi obiralec ne obiral po navodilih hmeljarja, ima ta pravico zahtevati od njega, da nabrani hmelj ponovno prebere. Ako tega ne stori, mu lahko za ponovno prebiranje odtegne do pol škafe. Kakor vsako leto bo tudi to leto občutna razlika med posameznimi kvalitetami, zato moramo kakovostnemu obiranju posvetiti veliko pozornost. Obiralci naj imajo polne vreče v senci, da se hmelj ne bo paril na soncu.

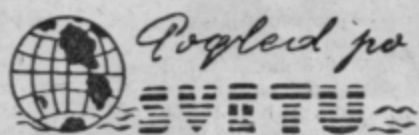
Tudi letos bodo kontrolorji kontrolirali delo in opozarjali na napake pri obiranju, da bi dosegli čim lepše blago.

Sušenju hmelja pa mora hmeljar posvetiti največjo pozornost, če hoče, da bo hmelj ohranil lepo zeleno barvo, lesk in kakovosten lupulin. Nekateri hmeljarji si še vedno z nepravilnim sušenjem zapravijo uspeh svojega večmesečnega truda in v nekaj urah nepazljivosti povzročijo sebi in celotni skupnosti ogromno gmotno škodo. Že en dan pred sušenjem razkurite sušilnico, da bo v času, ko pričnete sušiti hmelj, v redu delovala. Ko pripelje hmelj s polja v sušilnico, ga spravite čimprej na les. Če pa to ni mogoče, ga razgrnite na tanko po podu, ker bi se sicer v koših ali vrečah vnel in izgubil na barvi. Sušite hmelj pri pravilni temperaturi. Toplota pod srednjo lesno ne sme presegati 45°C, sicer se lupulin zažge. Pri pravilno suhem hmelju se morajo vsi močnejši pecelji dobro lomiti, vretenca pri večjih kobulah pa morajo biti popolnoma uvela. Pri srednjih kobulah se naj vretenca slabo lomijo, biti morajo krhka in brez znakov kakšne vlage. Pri malih kobulah pa se morajo vretenca dobro lomiti. Kontrolirajte temperaturo s toplomerom, ker le-ta brez pomote pokaže, če je temperatura previsoka ali prenizka. Paziti morate tudi na dobro zračenje, se pravi na stalen dovod z vlago prenasičenega zraka in dovod svežega. Če vlahen zrak ne odhaja dovolj hitro, je sušenje prepočasno, hmelj postane na zgornji strani moten in rjavkast. Tudi perilo se v vetru bolje suši in je lepše. Ni priporočljivo nasipati na lesu višje plasti od 15 cm. Pri slabi ventilaciji pa naj bo plast hmelja tanjša. Mnogi hmeljarji imajo v svojih sušilnicah nameščene ventilatorje in ti hmeljarji se lahko vedno ponašajo z lepim blagom. Pri slabem odvajanju vlažnega zraka in če je hmelj nasut na lesah še v prevročnih plasteh, se ta bolj kuha kot suši, ker se tople zrak iz plasti ne more dovolj hitro dvigati. Pazite tudi na »vlažna gnezda«, v sušilnici mora biti sušenje v vseh delih enakomerno.

Ko je hmelj suh in ga vzamete iz sušilnice, ravnejte lepo z njim. Ne pre-(Nadaljevanje na 4. strani)

Zeleno zlato vabi... (Glej reportažo o hmelju na 3. strani in črtico na 5. strani.)

Med pojme, ki se uvrščajo v intergralni pojem koeksistence med narodi, v uspešno razumevanje sožitja na svetu, se nujno uvršča tudi mednarodno gospodarsko sodelovanje. Svetovno gospodarstvo je zadnje dve stoletji vodil kapitalizem s svojo svobodno trgovino, zlatim standardom in tako imenovano konvertibilnostjo valut, kar vse je nekako urejalo mednarodno trgovino in izvoz kapitala. To ni bilo pravo sodelovanje, kajti odločale so industrijske sile, ki so z gospodarskim in vojaškim pritiskom razdelile svet na politično samostojni industrijski in politično odvisni surovinski del. Sistem se je zamajal s prvo svetovno vojno in kmalu se je začela kazati potreba po mednarodnem organu, ki je spravil v red porušeni gospodarski sistem. Zveza narodov je to skušala s tem, da bi obnovila svobodno trgovino in stabilizacijo valut, vendar tega ni zmogla dočeti.

Tudi OZN je prevzela gospodarske naloge zaradi vse večje enotnosti svetovnega gospodarstva, zaradi medsebojne odvisnosti narodnih gospodarstev in zaradi pospeševanja mednarodnega gospodarstva. Ustanovil se je Mednarodni monetarni fond, Mednarodna banka za obnovo in razvoj, svetovne trgovinske organizacije in FAO, agencija za poljedelstvo in prehrano. Vse to za kritje kratkoročnih in dolgoročnih deficitov, za preprečevanje škodljivih postopkov v trgovini in za pravilno razdeljevanje poljedelskih pridelkov.

Toda zamisel je bila dobra, sadovi minimalni. Deficit po vsem svetu so bili ogromni. Edini, ki jih je lahko kril, so bile ZDA, srečna dežela, ki ni okuša vojnih strahot. Kredite so morale dati za zaradi lastnega gospodarstva. Toda ameriška pomoč ni imela mednarodnega, ampak bilateralni značaj, kar je dalo ameriški gospodarski pomoči politični prizvok. SZ in njeni sateliti so se zaradi hladne vojne izključili iz mednarodnega gospodarstva, nastala sta dva svetovna trga, čeprav potrebe govore za enega.

Zato OZN ni uspela popraviti svetovno gospodarstvo. Mnoge velike sile niso hotele glasovati za zvezne predloge o mednarodnem gospodarskem sodelovanju. Vendar so napor OZN v tej smeri kljub neuspehu velikega pomena. Tako je pri akciji, ki jo poznamo pod imenom UNRRA (Uprava Združenih narodov za pomoč in obnovo) zmagovala načelo, da morajo gospodarsko močne države zagotoviti razvoj svetovnega gospodarstva s tem, da pomagajo deželam, ki so v stiski. UNRRA je svoje delo končala l. 1946, ker so ZDA raje odločile za bilateralno dajanje pomoči iz političnih razlogov.

Zelo važno vprašanje je, kako preprečiti krizo in padec konjunktura v industrijskih državah. Če v teh pride do krize, se kriza tudi iznosi v manjše, manj razvite države. Zato je nujna državna intervencija v gospodarstvu tudi v zapadnih državah, da se ohrani s primernimi državnimi investicijami polna zaposlitev oz. vsaj visoka stopnja zaposlitve. Če ta stopnja pade, se otežuje tudi razvoj nerazvitih držav. Te pa so danes osrednje vprašanje svetovnega gospodarstva, saj obsegajo dve tretjini prebivalstva na zemlji, pol-drugo milijardo v Aziji, Afriki in Latinski Ameriki. Značilno za te je nizek nacionalni dohodek, v Aziji in Afriki komaj 20 do 50 dolarjev letno, v Lat. Ameriki ne presega 200 dolarjev, v ZDA pa znaša 1700 dolarjev. V ZDA je akumulacija na osebo 300 dolarjev letno, v zaostali deželah dosegajo komaj 5 dolarjev.

Značilno za našo dobo je, da te dežele napredujejo, da hočejo doseči višji nivo in s tem svojo neodvisnost. Da pa se to zgodi, morajo dobiti osnove bazične industrije, energetiko, transport, pa tudi izboljšanje socialne službe, šole in zdravstva. V poljedelstvu je treba odpraviti feudalstvo, izvesti agrarno reformo in izboljšati kmečko gospodarstvo, vse pod vodstvom vlad.

Stiri petine izvoza in nerazvitih dežel znašajo surovine in poljski pridelki. To pomeni, da se izvoz nerazvitih dežel razvija v največji razmerah, saj se škarje cen odprave vedno v korist industrijskih izdelkov, cene surov in pa stalno skakejo. To izboljšati je eden od najtežjih primerov mednarodnega gospodarskega sodelovanja.

Poleg finančne pomoči je nerazvitim deželam potrebna tudi tehnična pomoč, ki se zadnja leta lepo razvija, ker ne zadene na tako protivne interese kakor finančna pomoč. Te bi bilo treba kakih 14 milijard dolarjev letno, izda pa se je 1 do 2 milijard dolarjev. V primerih z oboroževanjem je to še vedno majhna vsota. Zato je pomemben tisti del Favrova načrta v Zenevi, ki govori o prihranku pri oboroževanju in bi se z njim ojačila finančna pomoč nerazvitim deželam. S tem v zvezi bi bil specialni fond za mednarodno finansiranje, ki ga predlagajo nerazvite dežele. Ta fond ni poseben pri srecu ZDA, ki se bolj zavzemajo za Mednarodno finančno korporacijo, ki bi plasirala tudi privatni kapital.

Vendar po Zenevi lahko pričakujemo izboljšanje gospodarskega sodelovanja. To bo nujno potekalo iz delne razorožitve in izrabljanja nuklearne energije v miroljubne namene. T. O.

S 1. septembrom bodo začele delovati nove občine

S prvim septembrom bo začelo delati v povečanem celjskem okraju tri najst novih občin. V dosedanjih občinah in tudi na Okrajnem ljudskem odboru se za to temeljito pripravljajo. V celjskem in šoštanjskem okraju skupaj je sedaj okoli 50 starih občin. Najvažnejše je, da si vse te občine čimprej uredijo svoje administrativno poslovanje, da si uredijo arhive, premoženje, in sicer zato, da ob predaji dela in obveznosti novim občinam ne bo nepotrebnih in nezaželenih zmed. OLO Celje si v tej smeri zelo prizadeva, ker ve iz svojih izkušenj, ki si jih je nabral pri prejšnjih reorganizacijah, da lahko taka neurejena administracija, ki se pojavlja v začetku novega dela, zelo mnogo škodi organizaciji, v tem primeru občinam. Upajo pa, da bodo v tem pogledu uspešni, saj v dosedanjih občinah še niso opazili takega podobnega nereda. Predaja poslov novim občinam pa ima poleg vsega še to dobro stran, da bodo pri tem zelo intenzivno pregledali administrativno poslovanje pri vseh občinah in s tem najboljše preverili sposobnosti administrativnih kadrov.

Prva skrb, ki se je pokazala pri novih občinah, pa je bila skrb zaradi materialnih pogojev, ki naj bi pripomogli in omogočili, da bi bil začetek dela po novih občinah takšen, kakor si ga zamisljajo. To materialno vprašanje pa je v bistvu že rešeno. Občine že imajo materialno osnovo za novo delo, čeprav ne povsod tako kot so želeli. V te namene je OLO Celje uporabil okoli 40 milijonov din iz svoje prej ustanovljene proračunske rezerve. Kjer pa so materialni pogoji nepopolni, bodo občine lahko dobile nekaj sredstev tudi iz občinskih doklad, ki jih bodo kmalu raz-

pisali. Ti dohodki od občinskih doklad, pa niso nikjer predvideni v občinskih proračunih in zato bodo lahko občine s temi nepredvidenimi sredstvi uredile svoja najnujnejša komunalna dela na svojem področju in vse tiste probleme, ki so nastali v zvezi z novo reorganizacijo oblasti.

Vse nove občine pa bodo pred prvim septembrom dobile nove občinske proračune, ki bodo obsegali le državno upravo in porazdelitev morebitnih presežkov, ki niso bili upoštevani v dosedanjih proračunih. Stari proračuni, to je proračuni starih občin, pa bodo v ostalem potekali naprej taki, kot so jih prej sprejeli.

Vsa upravna organizacija novih občin je že v glavnem končana. Nove občine že imajo predsednike, tajnike, načelnike posameznih tajništva in tudi druge vodilne uslužbenke. To so predvsem taki uslužbenki, ki imajo v poslovanju dosedanjih občinskih ljudskih odborov že široke izkušnje in so se že dobro usposobili za naloge, ki jih čakajo. Mnogo težje je bilo dobiti sposobne uslužbenke iz gospodarskih organizacij in to predvsem zaradi neurejenega plačnega sistema in zato, ker je delo na ljudskih odborih mnogo težavnejše, kot pa v gospodarskih organizacijah. Na okraju in občinah stremijo tudi za tem, da bi v ažurnem stanju in čimprej prenesli na nove občine vse posle uprave za dohodke, ki so bili do zdaj zaradi prevelikega področja včasih v zaostanku.

Odbori novih občin so imeli že prve seje, v nekaterih krajih celo druge; z eno besedo: povsod se temeljito pripravljajo za dober začetek.

Novi okraj Celje bo imel 13 občin

Novi okraj Celje bo imel 13 občin. Površinsko bo obsegal 230.445 ha. Od skupaj 187.640 prebivalcev je po stanju v letu 1953 zaposlenih v industriji 37.700 ljudi, v kmetijstvu 79.000, v gozdarstvu 3600, gradbeništvu nad 6000, prometu 5000, trgovini 6600, obrti 11.000 komunalni 14000, a izven proizvodnje je nad 36.000 prebivalcev okraja. Na območju okraja bo 179 šol, od tega 132 osnovnih, 22 gimnazij, 23 strokovnih in 2 umetniški šoli. Zdravstvenih ustanov bo vsega skupaj 67; ambulantno-poli-kliničnega tipa 34, stacionarnega tipa 9, za zaščito matere in otroka 6, za posebne namene 4, za sanitarno-epidemiološke namene 1 ustanova in 13 lekarn. Razen tega bo še imel 31 socialnih ustanov za otroke in mladino ter 5 takih ustanov za odrasle ljudi. Največ raznih ustanov bo v celjski občini.

V 13 občinah bo delalo 2411 različnih gospodarskih enot; industrija 61, kmetijstvo 109, trgovina 303, obrt 1892 itd. Na omenjenem območju je 46 glavnih in pomožnih postaj, 34 železniških postaj in postajališč itd.

Nove občine so po velikosti in številu prebivalcev zelo različne.

Celje — predsednik občine Andrej Svetec. Obsega 12.573 ha površine, prebivalcev 35.458, od tega je v industriji zaposlenih 12.195.

Kozje — predsednik občine Joško Lojen — 12.462 ha — 8223 prebivalcev — v kmetijstvu zaposlenih 6334 ljudi.

Laško — predsednik občine Ivan Vodovnik — 18.136 ha — 12.642 prebivalcev, v kmetijstvu 5343, v industriji 3133.

Mozirje — predsednik občine Anton Zupan — 60.000 ha (večinoma gorati kraj) — 15.580 prebivalcev, v kmetijstvu nad 7 tisoč.

Planina pri Sevnici — predsednik občine Silvo Ula — 6014 ha površine, prebivalcev 3579, največ kmečkih.

Rogaška Slatina — predsednik občine Alojz Krivec — 11.420 hektarov, — 11.281 prebivalcev, od tega 5700 v kmetijstvu.

Slovenske Konjice — predsednik občine Leo Milnarič — 22.234 hektarov — 17.894 prebivalcev, od tega v kmetijstvu 8719, v industriji 3333.

Sentjur pri Celju — predsednik občine Peter Hlastec — 18.301 ha — 14.533 prebivalcev. V kmetijstvu 8932, v industriji 1494 itd.

Šmarje pri Jelšah — predsednik občine Avgust Anderluh — 14.809 ha — 12.750 prebivalcev, od tega jih je zaposlenih v kmetijstvu 8922.

Šoštanj — predsednik občine Jože Podvratnik — 18.855 ha, — 18.126 prebivalcev, od tega 5726 v industriji.

Vojnik — predsednik občine Jože Jošt — 11.115 ha — 9439 prebivalcev, od tega 4930 kmečkih.

Vransko — predsednik občine Franc Pečovnik. Omenjena občina je najmanjša v okraju, saj obsega komaj nekaj nad 5000 hektarov površine ter ima 2615 prebivalcev.

Zalec — predsednik občine Ivan Rantigaj — 28.251 ha — 25.487 prebivalcev. V kmetijstvu jih dela 9976, v industriji pa 6677.

Zasedba novih občin

Ker ne bodo nove občine v celjskem okraju enake po svoji gospodarski moči ali po svoji velikosti, je povsem razumljivo, da bodo imele posamezne občine tudi različno organizirane uprave svojih ljudskih odborov. Poslovanje odborov se bo razvijalo postopoma, tako da upravni odbori sprva ne bodo popolni. Okrajni ljudski odbor Celje pa je s tem v zvezi že pripravil predloge, kako naj bi bile organizirane uprave posameznih občin. V tem načrtu so predvideni oddelki, službe, odseki, pa tudi število uslužbencev. Seveda pa bodo o tem razpravljali še sami ljudski odbori in bodo to organizacijo po svoje prilagodili.

Krajevni uradi bodo ostali zaenkrat tam, kjer so bile do zdaj občine, prav tako pa tudi matična služba. Pozneje pa bodo po potrebi in želji volivcev ustanovili take urade tudi v bolj oddaljenih krajih.

Po predlogu Okrajnega ljudskega odbora Celje bo imela občina Zalec, ki šteje okoli 28.000 prebivalcev skupno 35 uslužbenec in naslednje oddelke: oddelke za splošne zadeve in proračun, oddelke za gospodarstvo in komunalne zadeve, oddelke za zdravstvo in socialno politiko in upravo za dohodke.

Šoštanjska občina, ki šteje okoli 18.000 prebivalcev bo imela oddelke za splošne zadeve in proračun, odsek za gospodarstvo in komunalne zadeve ter upravo za dohodke ter 30 uslužbenec.

Občine Mozirje, Slovenske Konjice, Sentjur pri Celju in Laško pa bi imele vsaka po 22 do 25 moči, ki bi bile zaposlene v oddelku za splošne zadeve in proračun, v odseku za gospodarstvo in komunalne zadeve ter v upravi za dohodke. Podobno bi bilo v občini Šmarje pri Jelšah, vendar pa je za tukaj predvidenih nekaj manj uslužbenec. Občina Rogaska Slatina bi obsegala dva oddelka (splošni oddelke in upravo za dohodke) in skupaj 19 moči.

Občina Kozje bo imela 15 uslužbenec, podobno pa bo urejena tudi občina Vojnik pri Celju. Občini Planina in Vransko, kot najmanjši občini v okraju, pa bodo v svojih odborih zaposleval vsaka po 5 do 6 uslužbenec. Pri vsem tem pa je poudarjeno, da se mreža pomožnih služb, sodniki za prekrške, gradbena inšpekcija in drugo lahko organizira za več občin skupaj.

Šolstvo, Janeza Trofenika — Svet za zdravstvo, Jožeta Zapuskega — Svet za soc. skrbstvo, Albina Medveda — Svet za delo, Vlada Bogataja — Svet za splošno upravo, Alojza Napreda — Svet za stanovanjske zadeve ter Slavko Škrabar — Svet za varstvo matere in otroka.

V četrti točki dnevnega reda so izvolili naslednje upravne komisije: Komisijo za cenitev zapuščin, Komisijo za volilne imenike, Davčno komisijo in Komisijo za promet z nepremičninami splošnega ljudskega premoženja.

V zadnji točki dnevnega reda so obravnavali predlog odloka o občinskih dohodkih, ki bodo uvedene za konjunkturalne stroke obrti in kmečka gospodarstva ter še nekatere druge poklice. V pošto bodo prišle te tiste stroke, ki dosegaajo visoke dobičke pri storitvah. To so predvsem kovinska, lesna ter gradbena obrt. Občinske doklade bodo uvedene tudi za ostale poklice, in sicer za avtoprevoznike, odvetnike, gostilničarje, duhovnike in zagorje. Tudi kmetijsko gospodarstvo bodo plačevala občinske doklade. Te doklade bodo razpisane v obliki akontacij in bodo predstavljale dohodek namenjen izključno občinam. Občinske doklade bodo razpisane na temeljno dohodnino. Primer: Če ima kdo 30.000 davčne osnove, bo osnova za občinske doklade znašala v določenem odstotku 6 % davka na to osnovo, t. j. na 1.800. Če bo občinska doklada 50 % bo treba plačati 900 din, če pa bo na primer 200 % bo treba plačati 3600 din občinskih doklad. Iz tega je razvidno, da bo osnova za razpis občinske doklade osnovni znesek zveznega 6 % temeljnega davka, ki se uporabi na davčno osnovo. Ker bodo občinske doklade plačljive od 1. junija, je predvideno, da bo mogoče v letošnjem letu zbrati od vseh davčnih zavzevancev okoli 8 do 9 milijonov dinarjev. Ta občinski dohodek bo uporabljen predvsem za gradnjo stanovanj.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Šoštanj — predsednik občine Jože Podvratnik — 18.855 ha, — 18.126 prebivalcev, od tega 5726 v industriji.

Vojnik — predsednik občine Jože Jošt — 11.115 ha — 9439 prebivalcev, od tega 4930 kmečkih.

Vransko — predsednik občine Franc Pečovnik. Omenjena občina je najmanjša v okraju, saj obsega komaj nekaj nad 5000 hektarov površine ter ima 2615 prebivalcev.

Zalec — predsednik občine Ivan Rantigaj — 28.251 ha — 25.487 prebivalcev. V kmetijstvu jih dela 9976, v industriji pa 6677.

Zasedba novih občin

Ker ne bodo nove občine v celjskem okraju enake po svoji gospodarski moči ali po svoji velikosti, je povsem razumljivo, da bodo imele posamezne občine tudi različno organizirane uprave svojih ljudskih odborov. Poslovanje odborov se bo razvijalo postopoma, tako da upravni odbori sprva ne bodo popolni. Okrajni ljudski odbor Celje pa je s tem v zvezi že pripravil predloge, kako naj bi bile organizirane uprave posameznih občin. V tem načrtu so predvideni oddelki, službe, odseki, pa tudi število uslužbencev. Seveda pa bodo o tem razpravljali še sami ljudski odbori in bodo to organizacijo po svoje prilagodili.

Krajevni uradi bodo ostali zaenkrat tam, kjer so bile do zdaj občine, prav tako pa tudi matična služba. Pozneje pa bodo po potrebi in želji volivcev ustanovili take urade tudi v bolj oddaljenih krajih.

Po predlogu Okrajnega ljudskega odbora Celje bo imela občina Zalec, ki šteje okoli 28.000 prebivalcev skupno 35 uslužbenec in naslednje oddelke: oddelke za splošne zadeve in proračun, oddelke za gospodarstvo in komunalne zadeve, oddelke za zdravstvo in socialno politiko in upravo za dohodke.

Šoštanjska občina, ki šteje okoli 18.000 prebivalcev bo imela oddelke za splošne zadeve in proračun, odsek za gospodarstvo in komunalne zadeve ter upravo za dohodke ter 30 uslužbenec.

Občine Mozirje, Slovenske Konjice, Sentjur pri Celju in Laško pa bi imele vsaka po 22 do 25 moči, ki bi bile zaposlene v oddelku za splošne zadeve in proračun, v odseku za gospodarstvo in komunalne zadeve ter v upravi za dohodke. Podobno bi bilo v občini Šmarje pri Jelšah, vendar pa je za tukaj predvidenih nekaj manj uslužbenec. Občina Rogaska Slatina bi obsegala dva oddelka (splošni oddelke in upravo za dohodke) in skupaj 19 moči.

Občina Kozje bo imela 15 uslužbenec, podobno pa bo urejena tudi občina Vojnik pri Celju. Občini Planina in Vransko, kot najmanjši občini v okraju, pa bodo v svojih odborih zaposleval vsaka po 5 do 6 uslužbenec. Pri vsem tem pa je poudarjeno, da se mreža pomožnih služb, sodniki za prekrške, gradbena inšpekcija in drugo lahko organizira za več občin skupaj.

Šolstvo, Janeza Trofenika — Svet za zdravstvo, Jožeta Zapuskega — Svet za soc. skrbstvo, Albina Medveda — Svet za delo, Vlada Bogataja — Svet za splošno upravo, Alojza Napreda — Svet za stanovanjske zadeve ter Slavko Škrabar — Svet za varstvo matere in otroka.

V četrti točki dnevnega reda so izvolili naslednje upravne komisije: Komisijo za cenitev zapuščin, Komisijo za volilne imenike, Davčno komisijo in Komisijo za promet z nepremičninami splošnega ljudskega premoženja.

V zadnji točki dnevnega reda so obravnavali predlog odloka o občinskih dohodkih, ki bodo uvedene za konjunkturalne stroke obrti in kmečka gospodarstva ter še nekatere druge poklice. V pošto bodo prišle te tiste stroke, ki dosegaajo visoke dobičke pri storitvah. To so predvsem kovinska, lesna ter gradbena obrt. Občinske doklade bodo uvedene tudi za ostale poklice, in sicer za avtoprevoznike, odvetnike, gostilničarje, duhovnike in zagorje. Tudi kmetijsko gospodarstvo bodo plačevala občinske doklade. Te doklade bodo razpisane v obliki akontacij in bodo predstavljale dohodek namenjen izključno občinam. Občinske doklade bodo razpisane na temeljno dohodnino. Primer: Če ima kdo 30.000 davčne osnove, bo osnova za občinske doklade znašala v določenem odstotku 6 % davka na to osnovo, t. j. na 1.800. Če bo občinska doklada 50 % bo treba plačati 900 din, če pa bo na primer 200 % bo treba plačati 3600 din občinskih doklad. Iz tega je razvidno, da bo osnova za razpis občinske doklade osnovni znesek zveznega 6 % temeljnega davka, ki se uporabi na davčno osnovo. Ker bodo občinske doklade plačljive od 1. junija, je predvideno, da bo mogoče v letošnjem letu zbrati od vseh davčnih zavzevancev okoli 8 do 9 milijonov dinarjev. Ta občinski dohodek bo uporabljen predvsem za gradnjo stanovanj.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep imeli polno razumevanje, saj bodo ta sredstva uporabljena za splošno korist.

Odborniki so o občinskih dokladah razpravljali in predlog osvojili. Priprani smo, da bodo delovni ljudje za ta ukrep

Kadar koli se peljem po Savinjski dolini, imam vedno enak občutek notranjega zadovoljstva; vselej rad pogledam levo ali desno čez polja, ki drsijo mimo avtomobila ali vlaka. Pejsaž je vedno enako impresiven in nikoli mi ta pokrajina ni postala enolična — zdolgočasna.

Prepričan sem, da ni samo z menoj tako. Bržčas vsakega navdaja ponos, ko potuje skozi te kraje. Ni važno, če je ravno Savinjec. Vsak državljan je vesel te prijazne doline, ki je s pridnostjo in naprednostjo svojih lastnikov dobila svetovni sloves in ki se lahko meri z najboljšimi naprednimi kmetijskimi področji v svetu. Zelena savinjska polja so postala enakovredna tovarniškim delavnicam, pravzaprav je Savinjska dolina najbolj prostrana in najbolj zračna tvornica v naši domovini. Tu je vse organizirano, tu se vse dogaja po načrtu, ljudje osvaja jo vedno nove, naprednejše oblike dela, da, to je kmetijska industrija. Da pa je taka, je predvsem zasluga tamošnjih ljudi v preteklosti, v največji meri pa tudi naše današnje družbene stvarnosti, ki težnje po napredku vneto in izdatno podpira.

Zatopimo se v mislih nazaj v davnino in od tam spremljamo razvoj Savinjske doline in njenega zelenega zlata.

Nekoč je bila ...

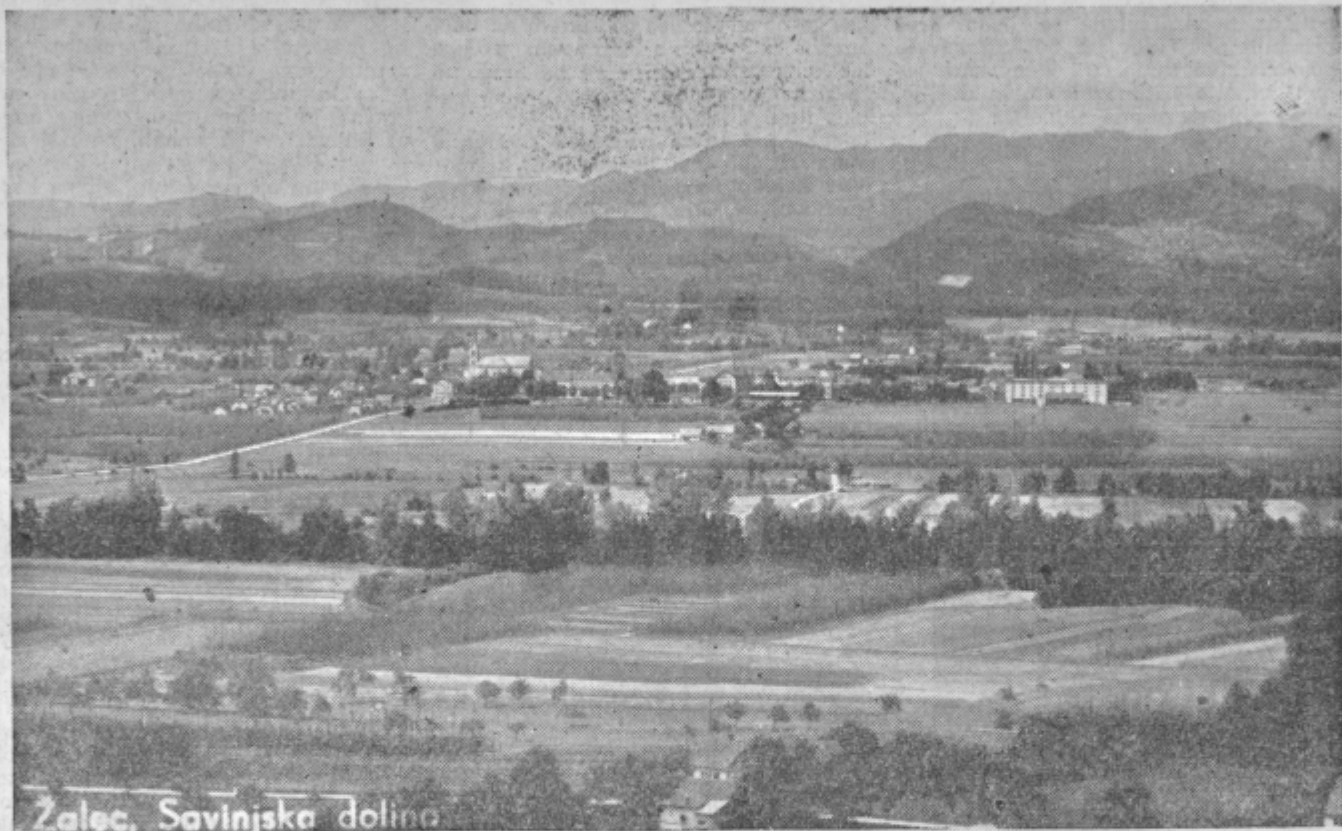
Tako začenja vsaka pripovedka, pa naj tudi ta, ki je resnična. Nekoč je bila Savinjska dolina vsem drugim enaka. Razlikovala jo je morda edino njena lepa lega, njeno posebno podnebje in slikovitost. Da je bila že v davnih časih zelo čislana, dokazujejo Rimljani s svojimi naselbinami, ki jih danes arheologi kopljejo izpod rodovitne zemlje. Rimljani so zanesljivo merilo vrednosti nekega kraja, saj so vselej izbrali za svoja bivališča najlepše kottičke svojega imperija. Savinjska dolina je bila priljubljena Rimljanom, kakor tudi njenim predhodnikom Keltem. Na najljubših mestih so antični narodi urejevali bivališča svojih pokojnikov. Ob lastniki Claudie Celeie so uredili svoja grobišča v Sempetru, ki je danes bogato, svetovno znano arheološko najdišče.

Ko so po preseljevanju narodov Rimljani morali zapustiti svet ob Savinji, Sloveni kot novodošleci niso zamenjali Savinjske doline. Naselili so se na njenih rodovitnih tleh in hitro zamenjali lok za lesen plug. Ker pa so orali, so postali tudi gospodarji te zemlje in kljubovali na njej vsem viharjem poznjega časa.

V zgodnjem srednjem veku je tuje plemstvo znalo preccniti Savinjsko dolino. Med njimi niso bili redki boji za posest tega tepega kottička naše domovine. Prepri mi med Zovneško gospodo, med Vovberžani, gospodi od Ort ter Lemberško gospodo, gotovo niso imeli drugega ozadja, kot je bila želja za posest rodovitne Savinjske doline. Savinjsčani so kot tlačani bili z zemljo vred najvišja cena v fevdalnem trgovanju. Zovneški, poznejši Celjski grofje, so le redko darovali posestva in vasi v Savinjski dolini, ker se niso radi odrekli bogate desetine na teh poljih.

Poznejši srednji vek pozna Savinjsčane kot vnete in odločne puntarje. Zgodovina poleg predhodnika, Matije Gubca, pozna Savinjsčana Boštjana Nateka, nepomirljivega upornika in borca za staro pravdo, ki je bil en-

Hmelj grenkaroža, ki je spremeni la lice Savinjske doline

krat kot mlad in drugič kot star mož med voditelji dveh velikih kmečkih uporov v Savinjski dolini. Savinjsčani so bili vedno v ospredju dogodkov, imeli so stik s svetom, pa tudi sami niso slepi hodili v svet.

prve sadike hmelja leta 1854

Zuža je poskusil in na veliko veselje ugotovil, da sta zemlja in podnebje kot nalašč za hmelj. Savinjsčani so bili takrat že preveč napredni, da bi zganjali konservativnost. Sprva so se čudili, kaj bo Zuža s to grenko »steljo«, toda njih radovednost se je kmalu obrnila v posnemanje. Sadike so dobivali z angleških hmeljišč in so se v Savinjski dolini sijajno obnesle. Na prelomnici 19. v 20. stoletje je »Savinjski golding« že izpodrinil württenberški hmelj. Pivovarniška industrija v svetu je hitro spoznala vrednosti savinjskega hmelja. Bil je iskan in hmeljarji so radi širili hmeljske površine.

Hmeljarstvo v Savinjski dolini se je razvijalo in širilo v začetku še vedno počasi. Ta razvoj pa je še bolj zavrla prva svetovna vojna. Takrat je bilo v Savinjski dolini le okoli 400 hektarov hmeljišč. Po vojni cene niso bile ugodne in nihče se

Leta 1848 so z zakonom o kmetijski odvezi postali savinjski kmetje svobodni. Plemstvo je začela spodrivati industrija. Na tanko šest let po tem dogodku je Savinjec Franc Zuža zasa-

polet hmeljarjev, ni brgal za razvoj te važne kmetijske panoge. Hmeljska proizvodnja je bila po vojni neorganizirana. Ravna se je po enoličnih ekonomskih zakonih. Kadar je bilo malo hmelja, je imel lepo ceno. Takrat so se hmeljarji zagnali v širjenje površin, ko pa so dosegli večjo proizvodnjo, je bila cena nižja in hmeljišča so se spet krčila. Rekordno žetev beležijo statistike v letu 1929, ko so pridelali okoli 3300 ton hmelja na 2900 ha hmeljišč. Ko je cena padla so se nasadi skrčili v letu 1932 spet na 1450 ha.

Tako je proizvodnja nihala, toda število hmeljarjev je bilo vedno večje in skoraj vsa Savinjska dolina je s svojimi značilnimi obraslimi hmeljevskimi v letnem, in kopicami hmeljev v zimskem času dajala pokrajini svojstven pečat. Gospodarska moč in z njo tudi standard ljudi v Savinjski dolini sta bila vedno večja.

Motorizirani barbari - škodljivci najhujše vrste ...

Noben ekonomski polom, nobena peronospora in noben rdeči pajek ne bi mogel hmeljarstvu v Savinjski dolini napraviti več škode, kot jo je napravil okupator. Pod njegovim terorjem so hmeljišča nezadržno propadala. Nad deset milijard škode cenijo strokovnjaki za medvojni čas. Leta 1940 je bilo v Savinjski dolini še 2570 ha hmeljišč, leta 1945 pa samo še 637 ha. Ta hmeljišča so bila za-

nemarljena in slabo obdelana; kmetje niso imeli gnojla, ker so Nemci pobrali živino, tako da je bil hektarski donos sramotno nizek, komaj okoli 495 kg na ha.

Čemu so Nemci s tako ihto uničevali nasade? Mislim, da moje osebno mnenje ne bo tako nelogično. Gotovo na željo nemških hmeljarjev, ki jim je bila vedno večja proizvodnja in boljša kvaliteta hmelja v Savinjski dolini vedno v napoto na svetovnem tržišču.

Ko so predlanskim bili v Zalcu na evropskem kongresu hmeljarjev tudi nemški zastopniki, le-ti niso soglašali s sklepom biroja, da ima Jugoslavija zaradi teh okolnosti pravico še razširiti svoje nasade, medtem ko so Nemcem širjenje odsvetovali. Tako imamo tu pred nosom primer 10 milijardne škode, ki so jo poleg vsega ostalega gorja povzročili motorizirani barbari 20. stoletja, ki pa imajo danes gluha ušesa, kadar je govora o povračilu škode in dolgov.

Okupator pa je med vojno moral spoznati, da ni grenka samo zelena roža savinjskih hmeljišč, temveč tudi vsa Savinjska dolina in so se nemilo zmotili, ko so pričakovali, da bodo tu zagrizli grabežljive zobe v sladko jabolko. Prebivalci Savinjske doline se niso uklonili. Že leta 1941 so v hribih, ki dolino obkrožajo, pokale uporniške puške. Med sloveskimi partizanskimi enotami je bila Savinjska četa ena izmed prvih. Vsa leta okupator teh krajev ni mogel nikoli šteti med čisto osvojene. Zato je ropal, izseljeval, streljal in ubijal. Številke, ki govorijo o žrtvah, so v Savinjski dolini povsod zelo visoke.

Spet od začetka ...

Ko so se po končani vojni ljudje oddahnili od težke more, ko so se vrnili borci, ki so zagrenili Nemcem leta preživeta v Savinjski dolini, ko so prišli ljudje iz pregnanstva in internacij, so znova vsi skupaj zasukali rokave. Zdaj je bilo seveda lažje, toda vseeno težko. Škoda je bila prevelika, da bi kljub sodelovanju in podpori

ljudske oblasti lahko hitro začeli rane. Toda razvoj je bil neprimerno hitrejši kot po prvi svetovni vojni (tudi takrat je bil obseg hmeljišč skoraj isti). Že prvo leto po osvoboditvi so se hmeljišča razširila za 96 ha, donos pa se je dvignil za 301 kg na ha. Leta 1947 je bilo že 894 hektarov hmeljišč (donos 1098 kilogramov), leta 1948 je ostala

Od Vojnika do Šmartnega in še dalje ...

Ce bi narodna pesem govorila o hmelju, bi se morala glasiti tako. Hmeljišča se danes začnejo pri Vojniku, hmelj se vzpenja po visokih hmeljevkah v samem Celju in tvori lepo zeleno ograjo okoli mesta, potem se razširi po vsej Savinjski dolini in v zaokroženi obliki preneha pri Šmartnem ob Paki ter v Mozirju. Otoki hmeljišč so še v Saleški dolini, v Radljah ob Dravi, celo v Smarju pri Jelšah je hmeljar, ki prideluje zelo dober hmelj in ga začuda nihče

ne posnema. Savinjska dolina in omenjeni otočki štejejo danes 3064 gospodarstev, kjer je pretežna panoga kmetijstva pridelovanje hmelja.

Vse to obširno hmeljarsko področje ima sedež v Zalcu. Tu je tudi Hmeljarski inštitut, kjer strokovnjaki vneto delajo za zboljševanje kakovosti, gojijo matičnjake, skrbijo za borbo proti škodljivcem itd. V Zalcu je združeno trgovsko podjetje »Hmezzad«, ki skrbi za uspešno prodajo, za predpisano pakira-

Savinjsčanom je lahko ...

V zadnjih dneh so iz bližnjih in daljnih krajev prišle ženske in dekleta s košarami v rokah obirat savinjski hmelj. Obiralke pa ne bodo samo zaslužile, vsaka od njih bo odnesla s seboj nekaj vtisov. Morda bodo ti vtisi vplivali na razvoj krajev, kjer živijo?

Tu mislim navezati nekaj besed na dogodke, ki se večkrat pripetijo. Skozi Savinjsko dolino potujejo ljudje. Včasih pride tudi kdo iz kmetijske zaostalosti krajev. Že večkrat sem slišal nekam zavistno spoštljive vzdih: »Ej, Savinjsčanom je lahko. Tu je bogatija, tu živijo ...«

Toda ali je kdo od teh pomislil, da nobena stvar sama od sebe ne nastane? Morda je tak popotnik zvečer na sestanku kmetijske zadruge v svojem kraju trdovratno zagovarjal star način dela, če je kdo zagreval vaščane, naj se oprimejo te ali one panoge, naj opustijo razdrobljeno proizvodnjo.

Razvita Savinjska dolina, njen napredek, lepa poslopja, lepa stanovanja, skoraj v vsaki hiši radio, vse to je končno le vzpodbuda za druge kraje. Kdor da-

proizvodnja skoraj ista, leta 1949 so bile površine povečane na 1068 ha, toda donos je znatno padel zaradi slabe letine. V nadaljnjih letih je rast hmeljskih površin neprestano napredovala. Leta 1952 že beležimo 1531 ha, leta 1953 1502 ha, leta 1954 pa 1550 ha, medtem ko bo letošnje stanje približno 1650 ha. Donos je v letu 1953 znašal že 1168 kg na ha, lani pa 1206 kg. Letos bo zaradi vremenskih prilik verjetno donos nižji, toda zaradi tega hmeljarji v Savinjski dolini ne bodo bistveno prizadeti.

Zakaj ne bi bili? Odgovor je razumljiv. Danes je stanje čisto drugo. Hmeljarji so združeni, uživajo veliko podporo ljudske oblasti. Razne ugodnosti jim zagotavljajo obstoj, četudi katero leto njihova hmeljska proizvodnja ni najboljša.

Sedanji čas nudi hmeljarjem tudi čisto druge pogoje za uspešno razvijanje hmeljarstva. Hmeljarstvo ima posebno prioriteto v našem kmetijstvu. Hmeljarski inštitut v Zalcu vodi razvoj na znanstveni podlagi, borba proti škodljivcem je organizirana in mehanizirana, vsako leto porabijo hmeljarji več umetnih gnojil, premorejo vedno več strojev za obdelovanje — vse to pa nudi ljudska oblast v zavesti, da je hmeljarstvo v Savinjski dolini panoga kmetijstva, ki ji je treba nuditi vse za rast in obstanek.

Velik je korak, ki so ga hmeljarji v Savinjski dolini storili v desetih letih po osvoboditvi. Savinjski hmelj je že dolgo časa najbolj iskan hmelj v svetu. Izvoz hmelja je iz leta v leto raste. V žalosnih okoliščinah leta 1945 so izvozili 297 ton hmelja, lani pa že 1672 ton. To je številka, ki poleg nagle rasti obsega hmeljišč, zgornjo prica o prizadevnosti hmeljarjev in o veliki pomoči, ki jo hmeljarji uživajo v socialistični državi. Tako nagel razvoj pa so mogli doseči samo z združenimi močmi, prežeti z novim duhom, ki ne pozna anarhičnosti v gospodarstvu.

nje in predelavo hmelja. Če se le kratek čas mudite v teh prostorih, vam vtis o razsežnosti trgovskega področja, ki ga le-tu držijo na vajetih, ne bo nikoli zbledel. Malokatera velika tovarna pri nas ima tako na široko razpredeno mrežo prodaje. V arhivih hranijo korespondenco s tvrdkami vseh pomembnejših držav na svetu in hkrati tudi vseh držav, kjer gojijo hmelj. V Evropskem hmeljarskem biroju zavzemajo jugoslovanski hmeljarji več vodilnih mest.

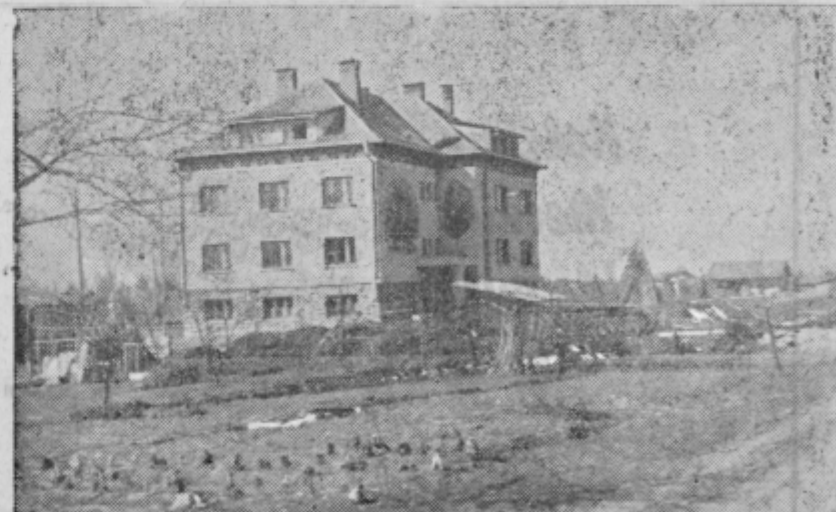
posamezniki. Kdor pač noče — kdo mu more pomagati? Čas hiti ...

Letos bodo v Savinjski dolini obirali deseto letino v svobodni državi. Vreme in nekateri škodljivci so pripomogli, da letina res ne bo najboljša. So pa tu drugi razlogi, da bodo savinjski hmeljarji ob tej priliki z zadovoljstvom pogledali na prehojeno pot. Dokazi njihove prizadevnosti so očitni, njihova zavest, da bi po taki katastrofi, kot je bila zadnja vojna, težko spravili hmeljarstvo spet na noge brez podpore ljudske oblasti je tudi trdna. A načrti? V bodočnost zaupajo, ker znajo preccniti preteklost. Nič več ne more omajati njihove volje in hotenja po napredku. Oni so združeni v veliko družino. Spoznali so, da kot ljudje, ki mnogo dajejo skupnosti, ne morejo imeti skrbi in težav takrat, kadar bi nekoliko spodrsnilo. Niso več sami, navezani le na lastno moč in sredstva, oni so del skupnosti, na njihov ponos — zelo — pomemben del. J. K.

Upravno poslopje trgovskega podjetja »Hmezzad« v Zalcu

Hmeljarski inštitut v Zalcu

IZ ŽIVLJENJA NA NAŠI VASI

Švicarski strokovnjaki o živinoreji

V časopisu je bilo že objavljeno, da se je v Sloveniji mudil 3 tedne eden vodilnih švicarskih živinorejskih strokovnjakov, g. dr. Wilhelm Engeler. Našo državo je obiskal na poziv zveznega izvršnega sveta kot zastopnik in svetovalec FAO (mednarodne organizacije za prehrano in kmetijstvo). Navedli bomo nekaj zanimivosti iz njegovih poučnih izjav.

V vsej Evropi in tudi pri nas pripočajo kombinirano vzrejo goved, to se pravi za mleko, meso in delo. Ker so

goletna doba. Izvršile se bodo brez prisljnih mer, kjer jih bo narekovalo gospodarstvo samo. Nihče ne sme jemati veselja tistim rejcem, ki mislijo, da je njihova pasma najboljša.

Predavatelj je poudaril velik pomen umetnega osemenjevanja pri uvajanju sivorjave pasme. Delati je treba z res odličnimi plemenjaki, z vzrejo v čisti pasmi in s križanjem, ki daje po njegovem mnenju zelo dobre rezultate. Preusmeritev na sivorjavo pasmo narekuje tudi vedno večja možnost pro-

ker ga ne sušijo več po starem na tleh, ampak na sušilnih napravah. To so lahko preproste ostrvi ali pa moderne zadržne električne sušilnice. Zelo veliko tudi silirajo.

Velik pomen za napredek živinoreje imajo razstave in licenciranja, ki morajo delovati vzgojno na široki krog kmetovalcev. Ob teh prilikah daje živinorejska služba rejcem praktične smernice za nadaljnje delo. Denarne nagrade najboljšim rejcem naj bodo priznanje, ki jim ga daje oblast. Nagrade ne more dobiti lastnik bika, ki ga ne pripušta dovolj dolgo, tudi ne lastnik krave, ki ni bila pripuščena k rodovniškemu biku. S pravilno razdelitvijo nagrad naj se poudari vzgojni pomen razstav.

V naprednih živinorejskih državah urejajo živinorejo posebni zakoni. V Švici so predvidene zelo stroge kazni (do 50.000 din) za nedisciplinirane rejce, posebno za tiste, ki s svojimi živalmi prenašajo kužne bolezni (spolne okužbe).

Za vzrejo zdravih živali moramo poleg dobre pasme in zadostne prehrane imeti tudi primerne hleve, živina mora biti čim več na prostem. Neprecenljive vrednosti so planinski pašniki. Mlade živali se na paši utrjuje, ves organizem se pravilno razvije. Navadijo se skromnosti v prehrani in se v hlevih hitro popravijo, če pridejo s planine shujšane. Plemenska vzreja brez planinskih pašnikov ni mogoča. Posebno dobri so apnenčasti alpski pašniki. Švicarji pasejo do 2600 m nadmorske višine. Po predavateljevem mnenju imamo tudi v naši deželi še velike neizkoriščene možnosti pašništva.

Odrasle živali, ki se ne pasejo, morajo preživeti dnevno par ur v tekašcu, če jih hočemo ohraniti zdrave in izkoristiti dolgo časa.

Ni manj kot vse našeto je živini potrebna gospodarjeva ljubezen, brez katere ni napredka v živinoreji. Kulturna stopnja naroda se odraža v njegovem odnosu do živali.

Takšnih strokovnjakov kot je dr. Engler si še želimo v našo sredino.

Nekaj o obiranju, sušenju in spravlilu hmelja

(Nadaljevanje s 1. strani)

metavajte ga, da ga ne zdrobite. Potem, ko odvolgne, ga spravite z manjših kupov na večje. Če pa opazite, da je kakšna lesa slučajno premalo suha, ga ne mešajte z ostalim hmeljem. Razgrnite ga na tanko po podu, da se do-suši. Shramba za hmelj naj bo suha, zračna in zatemnjena. Mnogo hmelja se pokvari v shrambah, pa naj si bo to zaradi slabega sušenja, ker je bil zmetan na previsok kup, ali pa ker je bil premalo, pregrebo ali v nepravem času prezračen, ali pa, če se nabaja blizu shrambe gnojnice ali takšni pridelki, ki lahko z izparevanjem pokvarijo kvaliteto v bližini se nahajajočega hmelja.

Na sušilnici pravilno posušen hmelj vsebuje 8 % vlage. Ta odstotek pa se na podu oziroma shrambi, dvigne na 12—13 %. To sprejemanje vlage — hmeljarji pravijo, da hmelj odvolgne — mora biti enakomerno, zaradi česar se mora hmelj večkrat previdno previlati. Pri tem opazite lahko morebitne okvare, katere se naj odstranijo.

Vilanje opravite previdno, najbolje zjutraj, da kobule ne razpadejo v pleve. V dveh, treh tednih je hmelj pripravljen za basanje. Nevarno je basati hmelj ob preveč suhem vremenu, ker se lahko hmelj zdrobi. Pa tudi prevlažen hmelj se ne sme basati, ker bi se v vrečah lahko vnel. Zaradi kontrole naj imajo hmeljarji 50—60 cm dolge igle, ki si jih napravijo iz nekaj trše, 2 mm debele žice. Te igle zabodejo v bale, eno, dve, lahko tudi tri. Kakor hitro se v bali pojavi kakšna okvara (fermentacija) se takšen vžig opazi na igli, ki postane topla. Toplota igle se posebno opazi na ta način, če se izvleče konec igle pritisne k obrazu, ki toploto bolj občuti kot roka.

Baše pa se naj hmelj v vreče, ki naj tehtajo 40 do 50 kg. Da ne poškodujete preveč hmelja, uporabljajte za to delo desko, sicer pa zavijte noge v debele cunjce. Če je hmelj preveč suh, odložite basanje tako dolgo, da primer- no odvolgne. Nikar ne močite hmelja, ker s tem škodujete sami sebi. Nekateri pametnjakoviči mislijo, da bodo prevzemniki hmelja pri dovozu »okoli pri-nesli« in pridobili na teži, če so hmelj

pred basanjem rahlo zmočili. Navadno pa prevzemniki le ugotovijo vlago in potem je krik in vihk, ker odtegne prevzemnik gotov odstotek od teže zaradi prevelike vlage. Večinoma so ti odtegljaji večji, kakor pa bi bil neupravičen dobiček iz dodatka vode. Razen tega bo imel prevzemnik, t. j. Hmežad to leto nov aparat, s katerim bo lahko v sumljivih primerih takoj in točno ugotovil količino vlage v hmelju, ki ga bo hmeljarji pripeljal. Če bo imel hmelj pri dovozu več vlage kot 13 % bo hmeljarji zavrnili, da posuši pri-merno hmelj doma in ga pripelje drug- gič k prevzemniku.

Zaradi tega ponovno opozarjamo hmeljarje, da ne možijo hmelja in tud- že nabasane vreče ne valjajo po rosi, ker je to nepošteno in ne škoduje samo ugledu in žepu hmeljarja, temveč tudi naši skupnosti. Po mednarodnih predpisih v kupčiji s hmeljem ne sme hmelj vsebovati več vlage kot 11 %. Prev- zemna vlaga 13 % se s preparacijo, žveplanjem hmelja reducira na 11 %, zaradi tega tudi hmelj na teži 2 % izgubi. To izgubo nosi izvoznik, t. j. Hmežad. Poleg vsega tega je nevarnost, da se preveč vlažen hmelj v skladišču prevzemnika vname in postane nič- vreden.

HMELJSKE VREČE

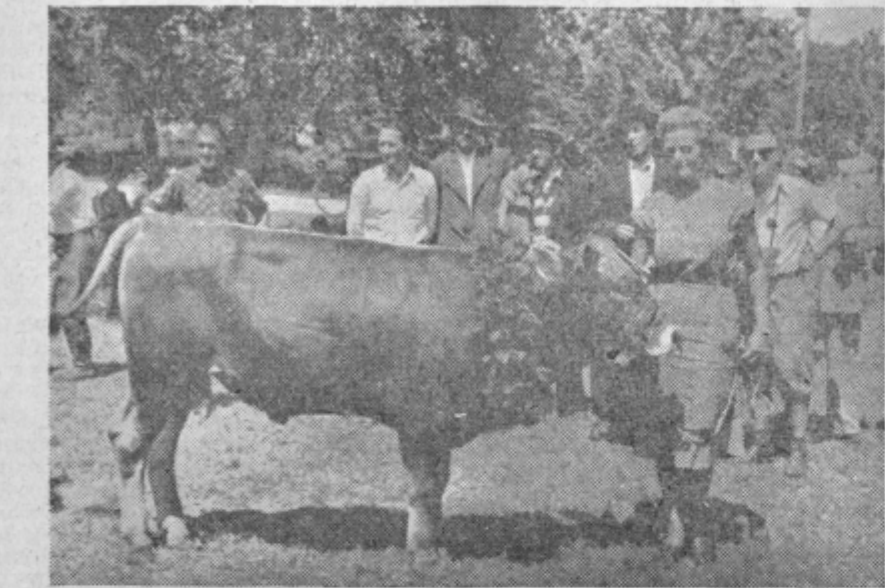
Hmeljske vreče, ki so last posamznih hmeljarjev in se nahajajo še pri HMEZAD, naj lastniki čimprej dvig- nejo v skladišču Hmežada, najkasneje do 30. avgusta t. l.

HMELJSKE VREČE

Hmeljske vreče za basanje novega pridelka bo to leto izdajal Hmežad v istem vrstnem redu, kakor bo dovolj. Hmežad bo pozval hmeljarje preko njihovih zadrug z običajnim razgla- som, kdaj naj pridejo po vreče. Zaradi tega naj nihče ne hodi po vreče prej, preden ne pride na vrsto, o čemer bo obveščen pravočasno.

Prinesite s seboj hmeljarsko knjižico, brez katere ne bo nihče dobil vreč.

Kdor se ne bo ravnal po teh navo- dilih, bo šel praznih rok domov.

Bik »Fakin«, sivorjave pasme, star eno in pol leta, last KZ Letuš. Bik je vzrejen na Kmetijskem posestvu Sentjur pri Celju in je bil nagrajen na uspeli živinorejski razstavi v Braslovčah.

pri nas potrebe po mleku se zelo ve- like, moramo v vzrejem cilju dati največji poudarek dvigu mlečnosti. Za- radi razdrobljenosti naših kmetij bo krava še dolgo delovna žival, zato tudi delovne sposobnosti ne smemo zane- mariti. Produkcija mleka in mesa se izplačata le, če gospodarstvo pridelava vso krmo doma. Od razmerja med ceno mleka in mesa je odvisno, katera smer je bolj donosna (1 kg žive teže pitane živali naj stane 7,5 krat toliko kot 1 kg mleka). Predavatelj je omenil, da v nekaterih državah oblast s posebnimi predpisi zahteva od rejcev, da spitajo letno določeno število živali in jih zato tudi primerno nagradi.

Kombiniranemu vzrejnemu cilju od- govarjata po predavateljevem mnenju v našem okolju dve pasmi: sivorjava (montafonska) in svetloisasta (simen- talska). Prednost daje sivorjavi kot mnogo bolj skromni v prehrani. Svetlo- lisasta kot bolj zahtevna se bo uvelja- vila tam, kjer je dosti krme z njivskih površin. Ti dve pasmi bosta postopoma nadomestili domače pomursko in ma- rijadvorsko govedo. Sodobna živinoreja zahteva široke pasemske okolišče, ki se razprostirajo brez ozira na državne meje. Okolišča pomurca in marijadvor- ca sta premajhna, da bi bila možna selekcija in vzreja plemenjakov in s tem izboljšanje znotraj pasme. Pomur- ska pasma ne odgovarja več zahtevam mlečnosti in kakovosti mesa. Meso po- murskih volov je premastno in ga zu- nanji trg ne zahteva več. Ta pasma je zelo dobra za delo, vendar se je samo zato ne izplača rediti, če upoštevamo, da sta za delo prav tako uporabni prej navedeni produktivnejši pasmi. Za te pasemske spremembe bo potrebna dol-

daje plemenskega blaga v druge re- publikke.

Kakovost živine je treba neprene- homa izboljševati s selekcijo — izbiro najboljših živali za plemo. Pri tem je treba poleg produkcije upoštevati tudi zdravje, plodnost in dolgo življenjsko dobo živali.

Krava naj teli vsako leto. Telic ne smemo pripuščati pred 20-im mesecem starosti, ker prezgodnja brejost za- ustavi telesno rast in skrajša življenj- sko dobo živali. Z računom je prav lahko dokazati, da je mnogo cenejše mleko krave, ki jo imamo v hlevu 10 in več let, od mleka tiste, ki gre v zakol že po 5 letih. Zato ne sme biti vzrejni cilj krava z izredno visoko mlečnostjo, ki se že po nekaj letih izčrpa.

Po mnenju praktičnih živinorejcev v Švici so teleta zelo starih krav za ple- me slabša. Pri nas kmetje mislijo obrat- no in dajo mnogo prav dobrim prvih telet k mesarju. Strokovno je pa doka- zano, da starost staršev ne vpliva na plemensko vrednost telet.

Predavatelj je v daljših izvajanjih osvetlil pomen molzne kontrole in rodovnika pri izbiri najboljših ži- val. V rodovnik vpisane živali mora- jo biti boljše od povprečja in nam morajo jamčiti, da bodo izboljšale pa- smo. Rodovnik naj bo odprt in naj se vanj stalno na novo sprejemajo živali, ki to po svojih lastnostih zaslužijo.

Najboljša pasma in najbolj izbrana živina ni koristna, če je pravilno ne krmimo. Krma je osnova živinoreje. Gospodarstvo jo mora pridelati doma. Švicarji so pokazali, da lahko daje krava pri samem senu in detelji 18 li- trov mleka dnevno. V svetu krmijo dobro seno velike hranilne vrednosti,

Hmeljarski odbor je na zadnji seji med ostalim proučil tudi cene obiranja hmelja. Zaključek, da je bil doslej raz- meroma majhen razpon med ceno obir- anju s hrano in brez hrane, narekuje letos naslednje cene:

- a) za 1 škaš obranega hmelja, brez hrane 35 din
- b) za 1 škaš obranega hmelja, s hrano 25 din

Menimo, da bodo hmeljarji z razliko 10 din soglašali, saj je bilo že lansko leto precej pripomb na razpon, ki je znašal le 7 din. Izredno važno je, da hmeljarji upoštevajo predlog, ker bi različno plačevanje povzročilo težave

in bistveno vplivalo na kakovostno obir- anje.

Preskrba obiralcev je vsako leto va-žno opravilo hmeljarjev. Od nje je od- visna pravočasna posprava pridelkov, ker pa je obiranje vezano na določen čas, tedaj tudi kakovost. Vsako cen- tralno usmerjanje delovne sile je od- več. Praksa je pokazala, da hmeljar- isče takšno število obiralcev, ki zado- stuje normalni potrebi, upoštevajoč pri tem zmogljivost sušilnice in čas, v ka- terem mora biti delo opravljeno. Važno je, da pride na delo čim več izkušenih obiralcev, manj bo tako nevolje in skrbi, ki je že tako ne manjka pri hmeljarju v teh dneh.

Popust za prevoz obiralcev je odo-

bren v času od 10. avgusta do 10. sep- tembra, in sicer 25 % v III. razredu potniških vlakov iz vseh postaj Slove- nije in Hrvaške. Kot običajno, mo- rajo obiralci na vstopni postaji izpol- niti obrazec K-13 ter kupiti celo vozno karto. Na povratku morajo kmetijske zadruge vsem obiralcem potrditi obra- zec K-13, ki služi za legitimacijo, da so se resnično nahajali na delu. Legiti- macijo K-13 in vozno karto morajo obiralci čuvati, ker so jo dolžni pre- ložiti na povratni postaji pri nakupu polovične karte za povratek domov.

Hmeljarski odbor bo sicer opozoril preko časopisa obiralce o pogojih po- tovanja, vendar jih naj hmeljarji prav tako o tem seznanijo, da ne bo prišlo do težav na povratku.

Ni dvoma, da gre tudi to leto, morda bolj kot kdaj koli prej, za kakovostno blago. O tem sicer ni potrebno ponovno govoriti, ker sleherni hmeljar želi da se bo njegov pridelek uvrstil med naj- boljše vrste. To doseči pa pomeni, da morajo hmeljarji vložiti vso skrb zra- njim fazam dela, predvsem obiranju in sušenju.

Da bi lažje opravili ta dela, bomo tudi letos hmeljarjem pomagali s tako imenovano letošo kontrolo. Na terenu bodo delale 3 do 4 ekipe, ki bodo n- njihvah pomagale odpravljati slabo obir- anje, v sušilnicah pa svetlovalo, da se blago čim lepše pripravi za prodajo. Prva skrb pa seveda leži na gospodar- ju. Treba je namreč obiralce, predno pričnejo z obiranjem, dobro podučiti in seznaniti z ukrepi, ki morajo nujno slediti za brezvestno delo. Obiralci naj bodo opremljeni s potrebnimi vrečkami za neakovostno blago, ki se naj strogo loči od ostalega.

Morda je prav, da svetujemo še cene za sušenje, upoštevajoč današnje pri- like. Precej je hmeljarjev, ki nimajo svojih sušilnic. Le-ti so nujno nave- zani na sosedo ali pa na zadržno su- šilnico. Hmeljarski odbor je tudi o tem razpravljal in sklenil, potem ko je proučil stroške sušenja, predlagati nasled- nje cene:

- 1. tam, kjer lastnik sušilnice v lastni režiji opravi sušenje (delo, kurivo, raz- svetljava, oprema, amortizacija) za 1 škaš svežega pridelka 17 din;
- 2. pri sušenju, kjer lastnik pridelka najame samo sušilnico, vse ostalo pa gre na njegove stroške, pa se predlaga za 1 škaš svežega pridelka 5 din;

Te cene so samo osnova in naj slu- žijo onim hmeljarjem, ki bodo pridelali sušili pri sosedu ali pri zadržni su- šilnici. Prav pa je, da si vsak takšen hmeljar čimprej zagotovi sušenje, si- cer bo zelo težko v redu opravil delo. Računati je tudi letos na precejšnje razlike v ceni, ki morajo nagraditi vse- stransko prizadevanje vestnih hme- ljarjev.

Karel Kač

Še nekaj o obiralcih in obiranju hmelja

NA PODROČJU KONJSKE KOMUNE BODO ODKUPILI 150 DO 200 VA- GONOV JABOLK

Pred dnevi je bila v Slov. Konjicah prva konferenca članov upravnih od- borov, upravnikov in knjigovodij kme- tijskih zadrug na področju konjske komunke. Konferenca so se udeležili še predsednik in tajnik OZZ tov. Franc Lubej in tov. Peter Hlastec, ljudski poslanec tov. Nina Pokorn, predsednik konjske komunke tov. Milinarič in di- rektor podružnice NB v Konjicah tov. Vitez. Široka razprava o delu in po- menu KZ je pokazala, da bo v bodoče potrebna še večja povezava s politi- čnimi organizacijami in organi oblasti. Političnim organizacijam pa se nalaga še posebna skrb za kadrovska in druga gospodarska vprašanja, od katerih za- visi sam nadaljnji razvoj zadrugištva. Primer zadruge v Stranich, kjer jo je ob- četno oškodoval poslovodja zadruge, jasno kaže, kako velika budnost je potrebna v zadrugah in da SZDL na vasi ne more biti vseeno, kdo je v za- družnem vodstvu.

Na konferenci so tudi razpravljali o združevanju posameznih zadrug. Na področju komunke je sedaj 7 zadrug, medtem ko jih je bilo pred leti mno- go več. Kasneje pa so se KZ Bezina, Skalce in Spitalič priključile h konji- ski, Stranice h zreški, zadrugi na Sko- merju in v Leški gori sta se združili v eno, nekaj združitev pa je bilo tudi v okolici Loč. Ostale pa so še tri manjše zadruge, ki nimajo kakšnih posebnih možnosti razvoja, to so KZ Tepanje, Žiče in Pohorje. Ukvarjajo se v glavnem s trgovino, odkupom in prodajo kmetijskih pridelkov, mnogo manj pa z drugimi gospodarskimi panogami. Ni- majo pa možnosti, da bi si nabavile večje stroje ali zgradile večje objekte za predelavo poljskih pridelkov oziro- ma da bi imele svoj lastni strokovni

kader. Gospodarsko močne pa so pred- vsem štiri zadruge, to so zreška, loška, vitanjska in tudi konjska, ki so si v zadnjem času nabavile nove stroje in imajo sedeže v takih krajih, kjer so investicije v razne novogradnje mnogo koristneje naložene. Na konferenci so predlagali, naj bi se KZ Tepanje pri- ključila h konjski, zadruga Pohorje k zreški in zadruga Žiče k loški. O tem pa bodo seveda odločili sami zadrugi- ni ki na enem izmed svojih bodočih zbo- rov. Govorili so tudi o tem, da bi bila za vsako komunco po ena zadruga. To pa je zaradi preobširnega področja ko- njske komunke zaenkrat nemogoče, ustanovili pa bi lahko manjši koordi- nacijski odbor, ki bi kot posvetovalni organ obravnaval različna skupna go- spodarska in druga vprašanja.

Na konferenci so tudi razpravljali o pripravah za letošnji odkup kmetijskih pridelkov. Obeta se dobra letina in predvidenih je samo na področju ko- njske komunke kakih 150 do 200 vago- nov sadja za prodajo. Kakih 15 do 20 % bo za izvoz, ostalo pa bo prevzel doma- či trg. Tukaj ni vračunano sadje, ki ga bodo kmetovalci porabili za prežanje, sušenje itd. Predvidevajo pa, da bodo nastale težave zaradi prevoza, zlasti kaže do zdaj tudi krompir zelo dolbi, in ozkotirna konjska železnica ne bo zmogla take obremenitve. Zadruga bo morala tudi začeti razmišljati o izgra- dnji raznih sušilnic in naprav za prede- lovanje sadja v bližini samega proiz- valjalca. Podobna je zadeva tudi s skla- dišči za druge pridelke. To pa so izra- ziti gospodarski razlogi in vse kaže, da bodo take naprave lahko gradile le močne kmetijske zadruge z dobrim in sposobnim upravnim in strokovnim vodstvom.

L. V.

Tkanina-Galanterija Celje

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO,

SPREJME V SUZBUO KVALIFICIRANEGA DELAVCA ZA DELO V SKLADIŠČU.

POGOJI: KVALIFICIRAN, NEKOLIKO VEŠ ADMINISTRA- CIJE, LEPA PISAVA, ZDRAV, VOJAŠČINE PROST.

PISMENE PONUDBE POSLATI NA UPRAVO PODJETJA Z NA- VEDBO DOSEDANJE ZAPOSLOTITVE.

**Kolektiv
Mesnice
in klavnice
Žiže**

čestita svojim odjemalcem k
OBCINSKEMU PRAZNIKU
24. AVUGSTU
in se še v nadalje priporoča!

**Kolektiv
Mesnice in klavnice
Grize**

Zeleno zlato vabi...

Vsa Spodnja Savinjska dolina — veliki in košati zeleni šope! Med zelenjem se kot obeski na novoletni jelki zlatijo kobule — zeleno zlato!

Hmeljevke se šibijo pod vedno težjim in dragocenim plodom. Tu in tam jih je vihar podrl, toda pridna hmeljarjeva roka jim je ošlila nogo in jih zopet postavila.

Ze je čas, ko savinjski golding vabi in kliče urne roke...

Kdo bi mogel opisati nenehni in pisani vrvež, ki utriplje vse te dni na vseh postajah od Celja do Soštanja. V dolgi vrsti pred postajo čakajo vozniki z lojtrskimi vozovi na čenčave obiralke. Pravkar se je ustavil vlak. »Sempeter, Polzela, Smartno!«

Vagoni bruhajo množico v kričečih barvah. Vseposod hitro in glasno go-

vorenje. Belo poveznjene košare so pri izhodu kamen spotike.

Težki rjavci nestrno hrzajo. Toda že je voz poln. Vesela pesem napolni okolico in naznanjuje, da se je obiranje začelo. Enakomerno peketanje kopit in razposajena pesem prijetno dopolnjujeta razpoloženje v zelenem baldahinu.

Stirideset obiralcev in obiralk — spanje na slami ali prijetno dišečem senu. V vseh je le ena sama misel: čim več! In še! Kdo bo meril, kako bo meril? Bo mernik velik? Večer pred obiranjem jim je kot priprava na veliko potovanje, ali kot je otroku čakanje na pehar, ki ga je nastavlil dedku Mrazu.

Zgodnje jutro, šele dve zjutraj. Križi, košare z vrečami in stari maček so pripravljeni. Med seboj so si že včeraj zbrali »štangovca«, ki bo napipoval hmeljevke.

Na pol pridušeno se hitro oblačijo. Kdo bo prvi v hmeljišča? Čigaba bo najlepša vrsta? Hiti, hiti!

Drug za drugim hitijo v hmeljišče. Stari Pep pa jim že pridno nateguje hmeljevke. Nič ne moti v kost rezajoča megla, niti poltema, ki se ovija otrple obraze in prste.

Polne in težke hmeljevke padajo kot požeti snopovi na križe. Prsti so vse hitrejši. Zdrava in rdečelična Tončka skriva škili na sosedni košari in jo meri s svojo. Ne! Njena ne sme biti prej polna! Tako hitro mineta dve uri.

Krvavordeče jesensko sonce se je nasmejalo obiralcem in pozlatilo savinjsko rožo. Razvezalo je jezike. Dovtipi na račun obiranja, košar, štangovca in vreč rodijo prisrčen smeh, ki prav nič ne moti urnega deževanja zrelih kobul, da odskakujejo na rjavem dnu velike košare.

Zajtrk kar na podrtih in oskubljenih hmeljevkah. Pa to ni važno, takoj za tem večji dogodek — merjenje. Ze od daleč so bistré oči opazile gospodarja. Stirje rumeni platneni koši se ponosno pozibavajo v jutranjem soncu. Čim bliže jim je voz, tem hitrejši so prsti.

»Merit, merit!« Zadnja košara je dopolnila polno vrečo. Velike bale hitro romajo k merilcu. Koliko ga bo? Kdo ga bo imel več? Danes meri gospodarjev sin Janez, stasit mladenič, ki kaj rad pogleduje po črnih očeh in lepih, ovalnih obrazih.

Tudi Tončka je na vrsti. Kratek in plameč spogled. Preko obeh lic je hušnila sramežljiva rdečica. Toda kobule niso letele preko roba kot pri drugih. Brhka Tončka je bila zmagovalka tistega jutra. »Trije škafil!« so se smejale njene oči in iskale njegove.

Prva kartica, označena s 3, je poromala v majhen bel mošnjček, ki je navezan na srebrno verižico, počival na močnih polnih prslih.

Zareča krogla je opisala že precejšen kos poti po brezoblačnem, azurnem nebu. Po vseh licih se je nabiral pot in na koncih brad kapljal v zeleno gmo-to, ki je krepko zaudarjala. Zrak je bil nasičen z lupulinovim vonjem.

Smiklavški zvon je odzvonil poldne in voz z rumenimi koši se je zopet približal hmeljišču. Opoldanska vročina je trepetala v vijugastih skoraj nevidnih črtah nad obranimi hmeljevskami.

Tončka je postala nestrpna. Rada bi se zopet zazrla v rjave in velike Janezove oči.

»Merit!« je odjeknilo v ušesih vseh. In že so hitele vsaka s svojo vrečo. Tončka se je nekako obotavljala. Poslednja se je odločila, hitro zadela vrečo in jo odnesla Janezu. Zopet sta se spogledala.

Zrele kobule so se usipale v mernik. Janezova roka je rahlo trepetala. Rad bi ji nameril čim več in meril čim dalj. Ona ga je skrivaj opazovala in merila njegov močan vrat, goste, črne lase in zagorele roke, ki so že praznile njeno drugo vrečo. In zopet dve kartici več.

Misel, da jo Janez rad vidi, je še podžgala. Po kosilu na zeleni in pokošeni meji je delo še podvojila. Prijateljice so se skrivaj muzale in namigovala. Stangovec Pep, ki mu ni ničesar ušlo, je v poznem popoldnevu namignil. »Merit!« se je nenadoma oglašil in opazoval Tončko, ki je sunkoma dvignila glavo. »Ha, ha, Tončka, nič še ni nič!« se je porogal. Njemu se je pridružilo še nekaj hihitajočih deklet.

Tako je ob vztrajnem in pridnem delu, ki ga je dopolnjevala šala, smeh in vesela pesem, hitro ugašal lep dan.

Rahla meglica se je počasi usedala na razgibana polja. Enakomerno trganje je ponehaval. Mračilo se je. Iz mraka se je izluščilo hrzanje konj in zategel hiiii! Konec. Poslednje merice, in domov k večerji.

Nepozabni večer! Od vseposod pesem, pesem, pesem... Ozračje je toplo in nasičeno z vonjem, grenkim vonjem sušacega se hmelja. Seniki so polni življenja, a v njih še doglo v noč ni miru. Tu pesem, tam pritajen ljubezenski pomenek, druge zopet pogovor o nabranem hmelju...

Kako hitro minevajo prijetni dnevi, drug drugemu enaki. Ko se razlije po hmeljiščih bela mesečina, tudi ponoči

oživijo. Pok hmeljev se razlega v nemirno noč. Janez in Tončka smukata skupaj. Skoraj brez besed. Toda v njunih srcih je neugasljiv plamen, ki se bohoti in veča v mladostnem navalu. Kadar se dotakneta roki, zapolje po žilah. Njuna vrsta je zaostala. Meseč se je nekaj trenutkov skril za belo ovčico in Janez je ukradel poljub...

Zadnji dnevi in zadnji dan. Le še nekaj hmeljev škrlti v zraku. Kdo bo podrl zadnjo? »Glej ga«, se je nasmejati nagačiti Pep, »ta dere kozla, hehe!«

Pusto je zdaj hmeljišče, ker ni v njem življenja. Vesela pesem je zamrla. Vlaki so zopet sprejeli goste in jih vračajo. Ali naj še govorim o Tončkinem slovesu, Ne!

Kot ugasle luči je Savinjska dolina potem brez bujnih hmeljev in vriskajoče pesmi.

V jesensko meglo zavite temne kopice hmeljev oznanjujejo zimo. Preko njih zateglo krakajo vrane...

Hmeljarji so napolnili velike bale z zelenim goldingom in čakajo, da jih pokliče Hmezd v Zalec.

In Tončka ter njena zgodba. Resna?! Da! Ko so že drhtele prve nežne bele zvezdice v zraku, jo je sprejel Janez z odprtimi rokami in ljubečim srcem. Zda oba gospodarita.

»Ali še veš, kako si mi meril takrat, ko si me tako pogledal?« ga je vprašala toda brez rdečice na obrazu.

»O vem, vem!« In nič več. Le zdih — iz globine — kot spomin na prvo in odločilno srečanje.

V. Smajs

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA ZABUKOVCA

čestita vsem prebivalcem
o b č i n e G r i ž e

k občinskemu prazniku

24. avgustu

in jim želi še veliko uspehov pri
nadaljnji graditvi socializma

Občinski ljudski odbor Griže

Občinski odbor ZKS Griže

Občinski odbor ZB NOV Griže

Občinski odbor SZDL Griže

Sind. podr. Rudnika rjavega premoga Zabukovca

Delavsko prosvetno društvo Svoboda Zabukovca

č e s t i t a j o

vsemu delovnemu ljudstvu na področju
občine Griže in svojim članom k

občinskemu
prazniku 24. avgustu

ter jim želijo še večjih uspehov
na vseh področjih družbene dejavnosti!

IZ CELJA...

Regulacija Savinje kljub premajhni mehanizaciji zadovoljivo napreduje

Ze dalje časa trajajo razna dela, s katerimi bo Savinja končno urejena in regulirana. Celjani že skoraj leto dni opazujejo delavce, ki tam delajo, kar daje upanje, da bodo dela slej ko prej končana. Kopalci pa se malo na tiho jeze (vendar vreme hladi njihovo jezo), ker se ne morejo več kopati v slavnem celjskem »bazenu«, ki je bil prej najživahnjejše celjsko kopališče. In zdaj vse pogostejše slišimo, da regulacija sicer napreduje, pa da se pojavljajo take in take težave. Resnica je, da tako veliko delo ne poteka skoraj nikoli popolnoma gladko. Na gradbišču ob potu primanjkuje za delo nujno potrebnih večjih strojev, strojev, ki bi

imeli večjo zmogljivost, kot pa jo imajo sedanji, kajti samo tako bi tako ogromno in naporno delo zadovoljivo hitro potekalo. Regulacija napreduje v etapah. In do konca šeste etape morajo delavci izkopati še več deset tisoč kubičnih metrov gramoza in zemlje. To pa vsekakor ni majhna in lahka naloga. V zadnjem času so nekoliko razpravljali tudi o predlogu, da bi delavcem priskočili na pomoč enote Jugoslovanske ljudske armade. Vendar pa glede tega še ničesar gotovega ne vedo, ker bo v doglednem času o tem predlogu odločala višja vojaška komanda. Resnica je, da bi to bila zelo velika in ugodna pomoč, da bi delo potekalo vsaj nekoliko bolj pospešeno, kot je do zdaj. Z upi gledajo predvsem na jesen, ko bo vodostaj Savinje najbolj ugoden za delo in bo voda minimalno motila delavce.

Vsa dela so do zdaj potekala v nekem določenem redu po predvidenem načrtu. Zdaj se ukvarjajo ravno s predorom na spodnjem delu mrtvega rokava, kjer bo v bodoče tekla Savinja, da ga povežejo s staro strugo.

Delo na tem področju je večinoma mehanizirano. Tu delata dva bagra, trije veliki buldozerji in deset avtomobilov in traktorjev. Zemljo izkopavajo in jo prevažajo na desni železniški nasip. Dnevno tako prevozijo od 450 do 500 kubičnih metrov zemlje. Delavci, ki so tukaj zaposleni, so iz gradbenega podjetja »Betona« iz Celja, in sicer jih je okoli 120.

Predvidevajo, da bo cesta na ovinku pod Bregom preložena čez kakšne tri tedne in da bodo nato lahko začeli kopati novo strugo Savinje tudi na gornjem delu. Takrat bodo železniški delavci tudi morali razstaviti prvi (to je stari) železniški most, drugega pa so že te dni razstavili. Misliti pa morajo tudi na to, kako bodo poglobili dno reke. S tem delom bo začel večji bager v prvi polovici septembra.

Mnogo besed in mnogo dela ter naporov, toda z regulacijo Savinje bo Celje mnogo pridobilo.

ŠE ENKRAT CELJSKO KRIŽIŠČE

V Celju sta Prešernova in Stanetova ulica točka, o kateri smo že mnogokrat govorili in razpravljali. Tukaj je bila postavljena splošna zavora za vsa motorna vozila in kolesarje. Potreba je bila, da se tukaj omeji promet na najnižjo stopnjo. To pa je bilo preveč strogo, saj sta Stanetova ulica in Tomšičev trg dovolj prostorna, da sprejmeta kolesarski promet. Splošna zavora Prešernove ulice v obeh smereh pa je bila popolnoma utemeljena in postavljena v korist varnosti pešcev, ki so tukaj najbolj ogroženi. Komisija je odločila, da se kolesarski promet po Stanetovi ulici in Tomšičevem trgu spet sprost, medtem ko ostane Prešernova ulica v obeh smereh zaprta. Prometna varnost na ulicah in križiščih nam bo zagotovljena le takrat, ko bo vsakdo zavzel tisti prostor, ki mu je dodeljen, to je pešec na pločnik, ne pa kar po sredici ulice, kot se navadno zdaj dogaja.

CENE NA CELJSKEM TRGU V TEM TEDNU

(Cene v oklepaju veljajo za privatni sektor)

Krompir 10—18 (18—20), koleraba 10 (20—40), ohrovt 20—25 (20—30), solata 36 (40—60), cvetača (80—100), pesa 30—40 (30—45), buče 20 (20), čebula 40 (40—50), česen 100 (90—120), fižol, zrno (70), fižol v stročju 36—40 (30—50), grah (50), mleko (30), skuta (120), smetana (160), surovo maslo (500), vino (130), jajca (14—15), slive (20—50), maline (100) grozdje 80, hruške 40—44 (25—50), jabolka 18—30 (20—40), breskve (60—100), paradižnik 36—40 (35 do 50), paprika 60 (80), zelje v glavah 10 (15—20), petršilj (40—70), korenček 40—60 (50—60), kumare 24—26 (30—80), špinata (80) in limone 200 din za kg.

DROBNE IZ CELJA

Okolica Seidlovega studenca ob Partizanski cesti je zelo zahemljena. Nujno potrebno bi bilo urediti tudi studenec, postaviti nove klopi, prostor pa očistiti in posuti s peskom. Vrtnarska šola, ki skrbi za javne nasade, naj bi uredila tudi to.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Hiše ob poti pri brvi v mestni park so obnovili, nekatere pa še obnavljajo. Med obnovljenimi hišami pa nudi žalostno sliko razdejana velika hiša, v kateri je bila nekad nastanjena slovenska gimnazija. Hiša je morda privatna last. Vsekakor je potrebno tudi to poslopje očistiti. Obnoviti je treba tudi vrtni zid za temi hišami ali pa ruševine zidu odstraniti.

Iz sodne dvorane

Nedavno je bila pred okrožnim sodiščem razprava zoper kaplana Ilika iz Vitanja. Kaplan Ilika je bil obtožen zaradi širjenja sovražne propagande. Njegov prestopek je namreč v tem, da je lani po poplavi v cerkvi pridigal, da je katastrofalna nesreča kazen božja in s tem begal neuke ljudi. Zaradi tega je bil takrat kaznovan od sodnika za prekrške. Kaplan Ilika pa je nato, z namenom, da bi blatil našo državo, poslal sode s svojimi pripombami na razne naslove v inozemstvu. Tako so v Ameriki naši izdajalci tiskali članek, ki blati našo državo in delovne ljudi, snov pa so dobili iz Ilikovih pisem.

Zaradi tega dejanja je bil kaplan Ilika ponovno poklican pred sodnike. Obraznava je vodil predsednik senata Lesjak Jurc. Kaplan Ilika zaradi svojih protijudskih dejanj ni bil še ugojen. Cudimo se sodišču, da je ugodilo obrambi, češ da je treba zaslišati še priče, ki živijo v Ameriki.

PROMETNE NESREČE

Dne 11. avgusta ob 8.30 uri se je v Sentjanžu pri Velenju pripetila težka nesreča. Iz Mežice je odpotovalo z avtobusom Rudnika Mežica 62 otrok in 5 odraslih oseb na kopanje v Rimske Toplice. Voznja je bila do mesta nesreče vseskozi v najlepšem redu. Nihče od potnikov ni slutil, kaj se bo zgodilo. Toda nenadoma je avtobus krenil s cestišča preko varnostnih stebričkov po nasipu navzdol ter se prevrnil na streho in se v potoku ponovno postavil na kolesa. Posledice so bile strašne. Trinajst otrok je bilo odpelanih v bolnišnico, več otrok pa so odpeljali v ambulantno v Velenje. Deklica v starosti 10 let je med prevozom v bolnišnico poškodovana podlegla, dočim so ostali še izven nevarnosti, kljub temu, da je med njimi nekaj težje poškodovanih. Med poškodovanci je tudi težje poškodovana učiteljica iz Mežice. Materialna škoda je zelo visoka. Tudi v tem primeru je ugotoviti tehnično pomanjkljivost avtobusa, saj je bilo več oken opremljenih z navadnim steklom, kar je pravzaprav povzročilo največ poškodb. Vzrok nesreče še ni ugotovljen. Po ugotovitvah je bil voznik avtobusa trezen.

Dne 10. avgusta se je v vasi Potok pri Kokarjih v šoštanjskem okraju pripetila težja prometna nesreča, ki pa k sreči ni terjala človeških žrtev, dočim znaša materialna škoda okoli 800.000 din. Voznik tovarnega avtomobila S-1235, last podjetja »Alko« iz Ljubljane, je omenjenega dne naložil 3 tone malin. Ker je ob povratku vozil po dolgem klancu navzdol, so se zaradi stalnega zaviranja zavore močno segrele in niso zadostno delovale. Avtomobil je drvel po cesti vse dokler ga ni na ostrem ovinku zaneslo s ceste v obcestno drevo in pozneje v prepad. K sreči so avtomobil zadržale smreke in ni bilo težjih poškodb kljub temu, da se je avtomobil prevrnil preko strehe in imel kolesa navzgor. Tovor je bil popolnoma uničen. Voznik je bil le lažje poškodovan na levi roki, dočim se sivozračni ni zgodilo nič. Neki potnik, ki je sedel v kasonu avtomobila, pa je pred prevrnitvijo skočil na cesto brez posledic.

Dne 13. avgusta ob 9. uri je prišel pod lokomotivo industrijskega vlaka rudnika Zabukovce pešec Šuster Sebastijan, star 84 let, doma iz Megojinc pri Grižah. Do nezgode je prišlo, ko je ta hodil po cesti, kjer tečeta vzporedno cesta in proga in ni pazil na promet. Ker je Šuster gluhi in slabotni ni slišal prihoda vlaka, strojevodja pa kljub zaviranju ni uspel preprečiti udara. Pešec je padel na cesto tako, da je imel noge pod lokomotivo, vendar je tedaj vlak že obstal. Pri nezgodi je dobil težje poškodbe na glavi in je bil odpeljan v celjsko bolnišnico.

Dne 13. avgusta se je v popoldanskih urah pripetila na občinski cesti v Smarju težja prometna nesreča. Voznik vpreznega vozila Prek Martin iz Doma onemoglih Jelšin grad pri Smarju, je pripeljal v smeri Jelšin grada do železniškega prelaza, ki je bil zaprt z zapornicami. Da ne bi voznik čakal, je zapornico dvignil in zavozil na progo ravno v trenutku, ko je pripeljala iz smeri Rogaske Slatine železniška drezina podjetja za vzdrževanje proge Celje. Voznik drezine je zaviral, vendar ni mogel trčenja preprečiti, ker je voznika opazil izza ovinka na 40 metrov. Pri trčenju je voznik vpreznega vozila dobil težje poškodbe na glavi in bil odpeljan v celjsko bolnišnico, na vozu pa je nastala večja materialna škoda.

Dne 15. avgusta ob 11. uri se je v Stranica pri Velenju pripetila prometna nesreča, katero je zakrivil voznik tovarnega avtomobila Novinšek Ivan iz Velenja. Imenovani je omenjenega dne vozil proti Velenju in se od križišča v Stranica, 250 m proti Celju, zaletel v obcestni drevesi in kamen. Po ugotovitvah komisije je bil voznik vinjen in se je v kabini razgovarjal z družbo, ki se je vozila z njim, in tudi volan je upravljal samo z eno roko. Ker je vozil bolj po levi strani je zaradi malomarnega upravljanja volana zavozil še bolj v levo in tako zadel v drevo. Pri nesreči je bil avtomobil močno poškodovan.

...IN ZALEDJJA

V Lesičnem so se pomenili o problemih svojega kraja

Vaški odbori SZDL občine Lesično so se po svojih predstavnikih in ob udeležbi zastopnikov množičnih organizacij pomenili o problemih svojega kraja. Predsednik občinskega odbora SZDL tov. Jakob Leskošek je poročal najprej o gibanju članstva, ki kaže napredek, vendar še zdaleka ni v sorazmerju z udeležbo našega prebivalstva v narodnoosvobodilni borbi. Tudi zastopnika komunskega odbora iz Kozjake tovariša Završnik in Kovačič se nista zadovoljila s prepočasnimi dvigavanjem članstva. Najdejo se državljani, sicer zelo redki, ki se branijo naši skupnosti karkoli prispevati, so pa od nje že veliko dobili in bi radi še naprej samo zajemali. Pri pobiranju članarine vaški odbori ne kažejo enake vneme. V Pilšanu na primer zaostajajo za Lesičnim. Najbolj točno in vestno plačujejo prebivalci hribovitega Loga, čeprav so tam sami mali kmetje.

Potem so govorili o davkih. Zemljiški je urejen po katastrskem donosu in po popravkih ni pritožb. K šušmarjem so pristeli Alojza Gubenška, očeta številnih otrok, ki dela na obnovi in kjer so vsa leta delali le s priučenimi močmi. Naloga občinskega ljudskega odbora je, da zadevo pravilno tolmachi okrajnemu odboru. Prav tako je odmaknjeno od stvarnosti obdavljenega malega žagarja Ludvika Laha.

Pokramljali so tudi o novih prispevkih za mladev in mletje žita.

Vsi so se pridružili zahtevi tov. predsednika Ljudske prosvete in njegovi tajnici tov. Adeli Rauterjevi, da se poštna soba, čm bo /prazna, dodeli Ljudski prosveti. Tam se bosta nastanila obnem knjižnica in glasovir, da

KMEČKI DAN POD DONAČKO GORO

Mladina pod Donačko goro je v okviru 10. obletnice osvoboditve v tem letu organizirala že drugo veliko proslavo.

Na prireditvi so se uvrstile v povorko najprej žančice, nato mladina in ostalo ljudstvo. Sola in hiše so bile okrašene; okoli polja, ki je bilo pripravljeno za tekmovalne žančice, pa so vihrale zastave. Žančice so bile v rdečih rutah in belih predpasnikih.

Vse navzoče je pozdravila učiteljica Ruža Seničar, nakar je sledil govor predsednice mladine Marice Vodušek. Tekmo žančic so ljudje burno spremljali in na koncu je komisija dala priznanje najboljšim žančicam. Prvo nagrado kmetijske zadruge je dobila predsednica mladine Marica Vodušek. Bilo je razdeljenih še več nagrad. Za tem je predsednik rogaške komune tov. Krivec čestital delovnemu ljudstvu pod Donačko goro za njihovo aktivno delo in pohvalil mladinski aktiv.

S SEJE KONJSKE KOMUNE

Pretekli teden je imel ljudski odbor konjske komune drugo redno sejo, na kateri je izvolil člane sveta in komisij, istočasno pa tudi imenoval nekatere vodilne uslužbence komune. Ta mesec so začeli preurejati tudi nekatere prostore, ki jih bo komuna potrebovala za svoj upravni aparat.

L. V.

dovan in znaša škoda okoli 70.000 din. Od potnikov ni bil nihče poškodovan.

Dne 30. julija sta v Zagradu pri podvozu železniške proge trčila tovorni avtomobil S-4881 in osebni avtomobil S-4909. Cesta je tukaj zelo ozka. Tovorni avtomobil je na svoji desni strani obstal, osebni pa je zaradi nenadne okvare na zavorah trčil vanj. Ocenjena škoda prvega vozila znaša okoli 10.000 din, drugega pa okoli 50.000 din. Človeških žrtev ni bilo.

Dne 31. julija je voznik osebnega avtomobila S-4739 v Podplatu pri Rog. Slatini trčil v hišo ob cesti, in sicer zato, ker je prehitro vozil. Poškodovan je bil samo sopotnik, ki so ga odpeljali v celjsko bolnišnico, medtem ko se šoferju V. F. ni nič zgodilo. Vzrok nesreče: neupoštevanje prometnih znakov. Nesreča se je zgodila na dvojnem zavoju, ker šofer ni bil dovolj pozoren.

Dne 3. avgusta sta na cesti II. reda Celje—Podčetrtek na dvojnem ovinku v Sodni vasi pri Pristavi trčila osebna avtomobila W-26753 in S-4925. Prvi je vozil proti Celju po levi strani, drugi pa po svoji desni strani v smeri Podčetrka. Na zavoju sta se voznika prepozno opazila, tako da je inozemski avtomobil trčil v potniški avtomobil, last dr. Lorigerja iz Smarja. Materialna škoda na avtomobilu S-4925 znaša okoli 50.000 din, na tujem pa okoli 10.000 din. Nesrečo je zakrivil inozemec.

Dne 3. avgusta je prišlo do nesreče v Konjicah med motoristom, ki je vozil proti Ločam in kolesarjem, ki je vozil v isti smeri po desni strani. Vozila sta trčila, ko je motorist privozil na zavoj s preveliko hitrostjo. Komisija je ugotovila, da je bil kriv tudi kolesar, saj je vozil 1,70 m od desnega roba. Kolesarja so odpeljali v bolnišnico, motoristu pa se ni prepetilo nič.

bo omogočeno delo z izobraževanjem ljudskih množic, predvsem pa še za našo mladino.

Tovariš Stanko Črnelič je sprožil elektrifikacijo Dobiežič, kjer so ljudje že pred leti postavili drogove in bi želeli, da dobijo prebivalci čimprej pomoč. Tudi obljudljeni kredit Kmetijske zadruge Drensko rebro, za katerega so prizadeti posestniki podpisali obveznice, nikakor ne pride v tir.

»Čas bi že bil, da bi pili vmesni kilometer cestne proge Lesično — Golobjnjek že vendar nakopali in nasuli z gramozom, da bo ta vinorodni kraj povezan s svetom,« smo tudi slišali.

Vaški odbori naj bi pošiljali komunskega odboru SZDL prepise sejnih zapisnikov. Iz njih se bo zrcalilo delo posameznih krajev in komun bo imela pregled nad življenjem naše vasi. In kar je tudi važno: kmalu bo ločila glavne odbore od nedelavnih.

JOŽEF LEDERER IZ SLOV. KONJIC 91-LETNIK

Pred kratkim je v Slov. Konjicah praznoval svoj 91. rojstni dan eden najstarejših prebivalcev konjske občine tov. Jožef Lederer. Rodil se je kot sin malega kmeta v Rožu pri Sv. Jakobu. Po odsluženju vojaškega roka je stopil v žandarmerijsko službo, ostal pa je vedno zavezan narodnjaku in je užival vse zaupanje in spoštovanje zatiranih Slovencev. Nič čudnega ni torej, da si tako ni pridobil zaupanje svojih predstavljenih in je bil zato leta 1916 predčasno upokojen.

Ko so ob koncu prve svetovne vojne čete poročnika Malgaja zavzele Veličevce, je tovariš Lederer znova začel službo kot komandir čete in dobil čin poročnika. Tukaj je ostal do plebiscita leta 1919, ko je moral kot zavezan narodnjaku zapustiti svoj rodni kraj. Tega leta je prišel v Konjice, kjer je bil v službi do svoje upokojitve leta 1923. Vsi mu iskreno želimo, da bi v sreči dočakal v Konjicah svojo stoletnico.

L. V.

Gibanje prebivalstva v celjski okolici

V času od 6. do 13. 8. 1955 je bilo rojenih 15 dečkov in 13 deklic.

Poročili so se:

Franc Selčič, upokojenec iz Kostivnice obč. Slivnica pri Celju in Julija Zirovnik, poljska delavka iz Jelc obč. Slivnica pri Celju; Franc Gračner, poljedelec iz Troben dola in Marija Zajc, poljedelka stanujoča istotam obč. Breze; Alojz Rogar, radar iz Dol. Slaveči in Marija Ternovšek, delavka iz Klanc obč. Dobrna; Ivan Volk, zavirač iz Završ pri Grobelnem in Jožefa Mikola, učiteljica iz Spodnje Selnice; Anton Čakš, premikar iz Male Pristave in Franciška Sodin, poljedelka, stanujoča istotam; Anton Gajšek, zavirač iz St. Vida pri Grobelnem in Pavla Korošec, poljedelka iz Okroga obč. Ponikva pri Grobelnem.

Umrli so:

Marija Čakš, kmetica iz Dragomile obč. Smarje pri Jelšah, stara 71 let; Alojz Straus, upokojenec iz Globoke pri Smarju, star 34 let; Ignac Smole, kmet iz Skofije obč. Pristava, star 70 let; Jernej Ravnikar, mali kmet iz Hedine obč. Vitanje, star 80 let; Huberta Reven, upokojenka iz Ljubljane, stara 72 let; Stanišlav Straus iz Brde nad Dobrno, star 16 let; Franc Grobelšek, kmetovalec iz Podvina obč. Planina pri Sevnici, star 40 let; Ana Pelko, poljedelka iz Cest obč. Rogaska Slatina, stara 32 let; Brvar Rozalija, posestnica iz Rogaske Slatine stara 64 let.

Kronika nesreč

S kozolca je padel Martin Črepišek iz Lešja pri Vojniku. Zlomil si je nogo.

Skobelni stroj je poškodoval pri delu v lesnem obratu v Sempetru prste Ivana Klincu.

Pri nogometni tekmi v Sentjurju se je igralec Bruno Ograjensek zaletel v glavo v glavo drugega igralca. Suneč je bil tako močan, da je Ograjensek utrpel resen pretres možganov.

Artnak Hanelora iz Celja je padla z lestve in si zlomila nogo.

Pri padcu si je zlomil nogo Feliks Tajnik iz Skornega pri Sošanju.

82-letna upokojenka iz Celja Turina Ana je padla in si zlomila nogo.

Na sejmu v Podčetrtku je krava nabodla Antona Čakša iz Nežbi pri Rogaske Slatini. Utrpel je poškodbo na trebuhu.

Z voza je padel kmet Skorjanc Ignac iz Zalca. Pri padcu si je dvakrat zlomil nogo.

POZIV AKTIVISTOM

Vse aktiviste, ki so bili v zimski 1944-45. leta v okraju Jurklošter—Laško ter ob osvoboditvi v okraju Laško, prosimo, da pošljejo svoje naslove na uredništvo »Zasavskega tednika«, Trbovlje. Sestali se bomo v drugi polovici septembra v Laškem, kjer smo pred 10 leti tvorili prvi okrajni odbor maja meseca 1945.

Duhovniki, člani Ciril-Metodijanskega društva so proslavili desetletnico osvoboditve

V Celju so imeli duhovniki, člani Ciril-Metodijanskega društva LRS, dvodnevni socialno-politični tečaj. Tečaju je prisostvovalo nad 100 duhovnikov iz raznih krajev Slovenije ter nekaj delegatov iz Hrvaške. Zupnik Franc Šmon iz Sirja nad Zidanim mostom je predaval o temi: »Naše gospodarstvo ob 10-letnici osvoboditve«. V razpravi so se duhovniki zanimali posebno za vprašanja kmetijskega zadrugništva. Na tečaju so predavali še ljudski poslanec Vlado Majhen iz Maribora o vlogi Jugoslavije v mednarodnem svetu, dr. Vinko Močnik je govoril o temi »Verska strpnost«, dr. Stanko Čajnkari pa o sodobnih vprašanjih. Prvi dan je tečaju prisostvoval tudi sekretar okrajnega odbora SZDL tov. Jakob Žen. Zadnji dan tečaja zvečer so priredili proslavo 10-letnice osvoboditve v veliki dvorani Narodnega doma. Proslava je bila lepo obiskana in je tudi prav lepo uspela. Slavnostni govor je imel župnik Stancer. Uvodoma se je zahvalil ljudski oblasti, ki je v dnevi tečaja v vseh ozirih šla zborovalcem na roko in pripomogla k lepemu uspehu tečaja. V svojem govoru je poudaril, da duhovniki CMD vzgajajo vernike k ljubezni in zvestobi do domovine. Zavrnili je klevete in obrekovanja, ki jih o Ciril-Metodijanskih duhovnikih širijo nekateri ljudje iz zamejstva, pa tudi doma. Sledile so pevске točke, nekateri pa so brali odlomke iz svojih del.

Duhovniki so obiskali tudi grobove žrtev na Frankolovem, kjer so položili venec. Obiskali so še Velenje in Sempeter v Savinjski dolini.

KAM V NEDELJO IZ CELJA?

Na Paški Kozjak (1273 m). Tja dospemo lahko iz Celja z jutranjim avtobusom do Dobre in od tod na vrh ali pa z jutranjim vlakom do Pesjega in od tam na vrh.

Iz Dobre se vije navzgor izredno lepa in dobro markirana pot, nekaj časa med naselji, nato pa skozi gozdove in proti koncu preko velikega planinskega pašnika, od koder že od daleč zagledamo cerkvico sv. Jošta (1063 m). Kakih 10 minut pod cerkvijo stoji na planoti novi planinski dom, ki ga upravlja skrbno PD Velenje. Na razgledni vrh Spik je še 20 minut hoje. Pot iz Dobre na Spik prehodiš v zmerni hoji v 3 urah. Iz Spika je lep razgled na Savinjske planine in seveda tudi proti severu na Karavanke, pod teboj se razteza Saleška dolina, Velenjsko jezero pa te vabi v dolino.

Vračaš se lahko z vrha v Pesje, kamor dosepeš v dobri uri zmerne hoje. Če se nisi utrujen, se lahko podaš naprej peš po bližnjicah do Velenjskega jezera, kjer se lahko skopljesh in okrepčaš v rudniški restavraciji.

Če se vračamo s Kozjaka preko Dobre nazaj, imamo priliko okopati se v zdraviliškem bazenu in smo z večernim avtobusom zopet v Celju, iz Velenja pa imamo tudi ugodno zvezo z večernim vlakom.

Za nedeljo je napovedano lepo in toplo vreme, zato imamo priliko ne le za izlet na vrh, temveč tudi za kopanje v Velenjskem jezeru. Nikomur ne bo žal, da je napravil v letošnji sezoni tudi ta izlet.

Ivan Seničar:

Če študent na rajžo gre ...

Do zdaj smo potovali z vlakom. V Skoplju pa smo sedli v avtobus in se odpeljali proti Ohridu. Tukaj smo imeli manj prostora kot v vlakih in zato smo bili bolj pozorni na pokrajino in na ljudi, ki smo jih srečevali. Kraji so tukaj zares lepi. Mogočni hribi so porasli s tako imenovano šikaro, nekakšnim redkim grmičevjem, ki daje deželi prav poseben videz. Mimo nas so bežala tobakova in riževa polja ter sadovnjaki lepih rumenih sliv. V ozadju pa je kakor težak oblak ždela mogočna Šar Planina. Ustavili smo se v Tetovu in v Gostivaru. Zanimivo je zlasti poslednje mesto, kjer nimajo n. pr. brivci nad svojimi lokali prav nobenih napisov, ampak je nad vrati obešena samo brivska skodela.

V nekem majhnem mestecu smo vzeli na naš avtobus dva mlada tujca, Nemca in Angleža. Na naše veliko začudenje sta oba govorila bolje srbsko kot mi. Nemec je sedel poleg mene. Začela sva pogovor. Bil je zelo prijeten in eden od pametnih Nemcev, ki smo jih srečali. Povedal mi je, da oba, to je on in Anglež, ki je sedel na sedežu pred nama, študirata slavistiko. Oba sta že diplomirala iz ruščine in lani sta prišla za eno leto tudi v Jugoslavijo.

Naša država ju je štipendirala z 10.000 din mesečno. Ko sva pobrašla malo po slovenski literaturi, je povedal, da je bral v glavnem samo Prešerna; Cankarja in Zupančiča pa pozna samo po imenih. Nato je sam napeljal na politiko. Vprašal sem ga, kaj misli o socializmu. Rekel je, da se mu zdi pravi primerna družbena oblika, da pa si ne želi, da bi prišlo do česa podobnega v Nemčiji. »V Jugoslaviji pa je taka oblika nujna,« je zaključil. Nato sem vprašal, kako gleda sam na Hitlerjev podvig in kako gleda nanj današnja nemška mladina. Odgovoril je, da je mnogo ljudi, ki se še danes soglašajo z njim, da pa je število njegovih nasprotnikov kljub vsemu neprimerno večje. »Prepričan sem,« je rekel, »da je bil Hitlerjev poraz v drugi svetovni vojni pravzaprav nemška zmag.« V Ohridu smo se poslovili, vendar smo se pozneje še nekajkrat srečali. Na ladji sem podobno govoril tudi z Angležem, ki pa je imel popolnoma različne nazore kot Nemec.

Ohrid

Ohrid je za človeka, ki ni navajen morja in jezer, izredno velika vodna ploskev. Tukaj smo se res sijajno počutili. Kopanje v jezeru je neprimerno večji užitek, kot pa kopanje v morju. Tukaj smo lovili ribe, se vozili s čolni in podobno. Naslednji dan smo si najprej ogledali znamenitosti Ohrida. V Ohridu je bila visoka kultura že v 6. stoletju pred našim štetjem in to majhno mesto je bilo pozneje nekaj časa prestolnica mogočne Samuelove države. Danes je tukaj izredno zanimiva cerkev sv. Sofije, ki je njen najstarejši del iz 11. stol., ostali deli pa

so iz različnih stoletij. Tu nam je komentiral stare zidove in freske mlad študent umetnostne zgodovine. Videli smo fresko, ki je najbrž edinstvena, in sicer: sliko Marije, ki ima lepo temno brado in brke. Študent nam je razložil, da je slikar mislil najprej naslikati Jezusa, da pa si je pozneje premislil, prepleskal že načeto sliko in na istem mestu in v enaki poziciji upodobil Marijo. Pozneje je temna barva Jezusove brade prodrla vrhno plast in Mariji so »zrasli« brki in brada. V tej cerkvi še zdaj delajo in vedno znova odkrivajo stare freske. Pri tem uporabljajo različne tuje metode, kajti ni vseeno ali je stena, na kateri je slika, ravna ali kriva — okrogla.

Z majhno ladjico smo se odpeljali čez jezero k Sv. Naumu. Tukaj smo prišli do 50 m blizu albanske meje. Obe državi ločita dve poseki in med njima je nevtralni pas gozda.

Zvečer smo šli na ples. Zabava je v Ohridu na višku. Tako mogočno promenado smo videli samo še v Dubrovniku. Tukaj prevladujejo črne ženske, zato domačini mnogo bolj cenijo plavalaske. Mnogi Makedonci, ki smo jih srečali, so odkrito izjavljali, da je njihova največja želja, da bi dobili za žene Slovenke. Seveda so bila naša dekleta s tem grozno počaščena. Omenim naj še samo hrano, s katero so nam postregli v kuhinji Počitniške zveze. Prvi dan smo dobili za kosilo kos kruha in majhen košček slabega sira. Molče smo se spogledali in upali, da bo večerja boljša. Za večerjo pa so nam postregli z mrzlimi mokrimi in čudno sladkimi makaroni. To je bil višek. Niti eden ni pojedel niti žlice. Vstali smo in šli. Naše vodstvo je poskrbelo, da smo dobili večerjo v hotelu. Ohrid je lep — drugače pa nas je skoraj razočaral. Poslovili smo se od enega izmed najlepših kotičkov Jugoslavije in se odpeljali z avtobusom v Bitolj. Spotoma smo se ustavili ob Prespanskem jezeru in se tam nekaj ur kopali. Ob tem jezeru smo videli najlepše hotele v Jugoslaviji. V Bitolju smo srečali maturante II. celjske gimnazije, ki so imeli isto pot, samo da dva dni za nami. Na vlakom proti Skoplju smo govorili z nekaj makedonskimi profesorji, ki so se podrobno zanimali za slovensko kulturno življenje. V Skoplju smo prespali in naslednji dan odpotovali z avtobusom proti Peči. Vožnja je izredno slikovita in je nemogoče, da bi jo opisal na tako majhnem prostoru. Povem naj le to, da smo videli večino velikih vrhov pod sabo, da je cesta sestavljena iz samih zelo ostrih zavojev in da smejo tukaj voziti avtobuse — tudi inozemske — samo domači črnogorski šoferji, ki so navajeni takega terena.

Peč

Peč je zelo čudno mesto. Na postaji čakajo spet kočije. Vse ženske so oblečene v črno in nosijo nekakšne ostanke feredž, vsi moški pa so pokriti

1. katere vrste športniki so pri nas najštevilnejši?
2. da so mlačne prhe bolj osvežujoče od mrzlih?
3. zakaj ima žirafa dolgi vrat?

1. Po podatkih Zveznega zavoda za statistiko in evidenco so pri nas najštevilnejši nogometaši. Po številu jih je 233.897, ena tretjina jih je samo v Srbiji. Nogomet prednjači pred ostalimi športnimi panogami tudi na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini.

2. Znanstveniki trdijo, da so mlačne prhe bolj osvežujoče od mrzlih, podobno kot pri pijači. Najbolj osvežujoča ni hladna pijača, pač pa mlačen čaj, češ da povzroča hladna voda motnje v reguliranju telesne toplote. Kot zelo enostaven način osvežitve priporočajo namakanje rok v sveži vodi.

3. Običajno menimo, da ima žirafa dolgi vrat pač zato, da se lahko hrani s listjem dreves. Toda njen dolgi vrat je tudi v zvezi s klimo, v kateri živi. Dolgi vrat je namreč neke vrste odvajalec vročine, ki jo pod žarkim afriškim soncem tudi žirafa težko prenaša. Žirafin vrat ima veliko površino in zaradi tega skozi njegovo kožo mnogo toplote odide, dočim kratek vrat toploto zadržuje.

z nekakšnimi belimi kolobarji — turban. Peč je središče Šiptarjev. Pravijo, da so to zelo divji ljudje. Ulice so grozno zanemarjene. Majhen potok teče naravnost po sredi ceste in iz vsake hiše je vanj speljan ozek kanal. Ostalo si lahko predstavljate sami. Tukaj smo si ogledali samo pečko patriarhijo, ki so jo ustanovili Turki kmalu po svojem prihodu, a so jo pozneje ukinili, ker je zagovarjala težnje črnogorskega ljudstva. V samostanu živijo menihi, ki so z eno besedo — strašni: veliki, črni, suhi in z grozno dolgimi lasmi. Pravili so, da se ne smejo ne briti ne striči. Nekatera naša dekleta so nosila vse dni zaradi ugodnosti hlače, tu pa so morala to misel opustiti: ljudje se boje pohujšanja. V Peči smo prespali na izredno čistih posteljah, naslednji dan pa nadaljevali pot v Cetinje. Obetala se nam je lepa vožnja: 12 ur z avtobusom dobesedno po najvišjih gorskih vrhovih.

(Se nadaljuje)

Na Akropoli

(Od našega posebnega dopisnika Takaž Zeljka)

Akropolo sem do zdaj obiskal trikrat in prepričan sem, da bom to še večkrat storil. To je poseben občutek in vtis, ki ga je resnično težko prenesti na papir. Človek dobi občutek, da ljudje četudi tako majhni in minljivi, vendar zapuščajo take sledove in spomenike, katerim se moremo v resnici čuditi. Prepričan sem, da je ta višina na jugu Aten vedno polna obiskovalcev. Videl sem več skupin, večjih in manjših, ki so se v dolgih repih pomikali za svojimi vodilci, ki so jih zdaj pa zdaj s piščalko pozivali naj se zbero in obrnejo pozornost k novi znamenitosti.

Centralna in najzanimivejša zgradba je brez dvoma Parthenon. To je hram boginje Atene, zaščitnice mesta, ki je bil zgrajen skoraj pred 2400 leti. Parthenon je po mojem prepričanju »slika«, ki je bila objavljena, fotografirana, slikana in tiskana večkrat od kateregakoli drugega spomenika na svetu. Kadar se človek nahaja med temi ogromnimi bloki kamena in od tukaj opazuje okoliške hribe, kjer so Grki postavljali svoje bogove in svetlo nebo, s katerega žari velika sončna krogla, se nekaj nepozabnega zariše v njegovo dušo.

Dežju in vetru, ki že stoletja nacenja in ruši te zidove, se pridružuje še človek. Danes je proleže Parthenona zgoraj popolnoma prazno. Tam se je nekoč nahajala skupinska skulptura velike umetniške vrednosti. »Ljubitelji« umetnosti so to skulpturo vzeli in odnesli v Nacionalni muzej v London. In to ni edina umetnina, ki so jo odnesli v Anglijo, da jo tam čuvajo. Tudi najnavadnejši meščani, s katerimi sem prišel v pogovor, so se nad tem silno zgražali. Zelo znan je Hram

Erechtheyum, katerega vhod nosi na glavi svetovno znana skupina Koriatid. V tej veliki skupini pa je ena figura navadna imitacija, kopija brez vrednosti, namesto tiste, ki krasi prostore londonskega muzeja.

Pogled iz Akropole zajame vse mesto, nekoliko oddaljeni Pirej-luko Aten in azurno plavo morje, ki se gubi nekam proti jugu. Pod nami leže nove Atene s svojim hitrim življenjem in vodič razlaga, da je tudi po mestu vse polno spomenikov in kamenitih slavolokov. Nekoliko proč od Akropole leži amfiteater Herodes Athicus, kjer še danes igrajo stare grške drame povsem tako kot pred 200 leti. In čudno je, da je še danes vseh 12000 kamnitih sedežev vedno zasedenih.

Zelo vredno si je tudi ogledati arheološki muzej. Videl sem mladega vodiča, ki je komentiral kip lepega Parisa. O njegovi iztegnjeni roki je razpredel celo teorijo; trdil je, da bi moralo na Parisovi dlani ležati jabolko, ki ga je on prisodil Afroditi, kar je kasneje bilo vzrok velike vojne.

Nikoli nisem mislil, da se da tudi luna vključiti v turizem. Toda Atenci so tudi v tem uspehi. Kadar je polna luna, je vstop na Akropolo mogoč do polnoči, seveda ob primerno zvišani ceni: 10 Drahm. Razume se, da tudi ponočnih obiskovalcev nikoli ne manjka, navadno so to mladi ljudje, ki se vzpenjajo na Akropolo v parih. Pogled je prekrasen. Milijsi luči, ogromne raznobarne reklame od Fix-piva do Hotela Lrande Bretagne, kratka morje luči, za katerimi čuti človek drobno in močno življenje. Ko tako gledaš na to mesto hote ali neho te pozabiš na podnožje Akropole, kjer stoji majhne kamnite hišice in v katerih žive ljudje utrujeni od sonca in napora za svoj vsakdanji kruh.

IZ NARODNEGA MUZEJA V ATENAH

— 115 —

Presenečeni Friderik je nenadoma stal pred vročerkvrim knezom, ki ga je sredi med dvorjani ostro prijel za domnevni zločin:

— Izberite si, grof Friderik, kraj in čas — Pokazal vam bom, kako pošten knez dokaže resnico sramotnemu ubijalcu, čeprav vas ne smatram vrednega, da bi se z vami boril. Vi

tajite svoj zločin, naj smrt odloči na kateri strani je resnica! —

Friderik ni imel več izbire. Knez Ivan je bil znan sabljač, vrh tega še zelo mlad in močan. Moral se sprejeti dvoboj, že zato, da s krvjo odstrani obtožbe, ki jih je mladi knez izrekel pred dvorjani.

Kralj Sigmund je zvedel za dogodek in na prigovarjanje Barbare zabranil dvoboj ter odločil za razsodnika danskega kralja.

— 116 —

Danski kralj Erih se je ravno tedaj mudil na dvoru ogrsko hrvaške krone. Zaslišal je obojestranske priče. Bil je pobožen mož, ki je ravno prišel iz Palestine. Podvomil je v Friderikovo nedolžnost in ga proglasil za krivega. Sigmund je bil v zadregi in čakal z odločitvijo do prihoda očeta Hermana, ki ga

je o dogodku obvestil.

Herman II. je nemudoma pripotoval v Budim in pregovoril Sigmunda, naj mu neposlušnega sina izroči, da ga bo sam kaznoval. Ujetega Friderika je dal vkovati v okove in ga odpeljal najprej na grad Ojstrico, od tam pa v celjski grad, kjer ga je zaprl v stolp, za čuvarja pa postavil surovega viteza Jošta Soteškega, ki je bil staremu grofu popolnoma vdan in poslušen.

— 117 —

Herman II. je naredil križ čez svojega prvorojenca. Odvzel mu je vsa podedena posestva in gradove, grad Fridrihtajin pri Kočevju, ki ga je Fridrik sam zgradil in kjer je nadalje bival z Veroniko, je dal porušiti.

Svojo pozornost je obrnil na drugega sina, Hermana III, ki je bil poročen z Beatrice

Bavarsko. Toda, ravno ko je hotel Friderika razdediniti, je Hermann III. pri Radovljici padel s konja in se ubil.

Bratova smrt je bila za Friderika rešilna. Grof Herman je postal popustljivejši, zlasti še zato, ker je bila ravno takrat sklenjena pogodba o nasledstvu Ulrika, Friderikovega edinega sina, na bosanskem prestolu.

Friderik je moral spet biti svoboden, zato ga je bilo treba oprati krivde pred svetom.

— 118 —

Stari grof Herman je po dolgem premišljevanju našel izhod. Naročil je svojim hlapcem, naj za vsako ceno najdejo Veroniko, ki se je skrivala po kozjanskih gozdovih. Sklenil je obsoditi Veroniko za domneven zločin in s tem oprati Friderika krivde.

Veroniko so Friderikovi prijatelji skrivali

pred Hermanovimi ogleduhi. V gozdovih je bila Veronika zdaj že manj varna, kot pri dobrem prijatelju, zato je iskala zatočišče v vurburškem stolpu pri Ptuj.

Toda med ljudmi, ki so vedeli za to skrivališče in poznali dogodke na celjskem gradu, je bil eden, ki mu je bila usoda Friderika ljuba. Obvestil je starega grofa, kje naj išče Veroniko. Po kratkem boju je bila Veronika ujeta. Zaprl jo v ojstriški stolp.

SPORT

Kaj bo z Atletskim društvom Kladivar?

To vprašanje je v teh dneh najbolj aktualno med celjskimi športnimi delavci, športniki in prijatelji atletskega športa v našem mestu. Znano je, da je neumorni tov. Fedor Gradišnik, ki že 10 let po osvoboditvi vodi atletiko v mestu Celju po tako uspešni poti napredka, podal ostavko na vse svoje športno delovanje. Vsekakor pomeni njegova odločitev težak udarec za atletski šport v Celju, Sloveniji in Jugoslaviji, saj je vsem znano, da je Celje po osvoboditvi dalo že 37 državnih reprezentantov, ki so na Balkanskih igrah in v drugih meddržavnih srečanjih doma in po vsej Evropi visoko dvignili ugled jugoslovanskega športa in Jugoslavije. Vse to delo je bilo tesno povezano z osebo tov. Gradišnika Fedorja, ki je bil ustanovitelj AD Kladivarja, njen predsednik, organizator in trener. Zrtvoval je ves svoj prosti čas za uspešen razvoj atletskega športa in je v našem mestu vzgojil enega najboljših atletskih kolektivov v Jugoslaviji. To nesebično in požrtvovalno delo vsekakor preračuna ovek športni pomen, če pomislimo na vse tiste vzgojene vrednote, ki jih vnosa šport našim mladim ljudem. Se več — vsem nam je znano, da so športniki vedno poklicani v prvo frontno linijo, kadar je treba urejati zbiljanje in prijateljstvo med narodi. Tako so tudi atleti in atletinja Kladivarja kot državni reprezentante v vseh desetih letih po osvoboditvi vršili to veliko politično poslanstvo po vsej Evropi in to nadvse uspešno. Prav v tem se zrcali tudi neizmerila politična vrednost športnega dela tov. Fedorja Gradišnika. Kot izredno razgledan in strokovno nenadkriljiv na atletskem področju je kot trener, kakor tudi po 10 letih opravljal iz čiste ljubezni do tega športa, prihranil društvu ali državi najmanj 5.000.000 dinarjev! S pomočjo FZS in požrtvovalnih sodelavcev je uspel zgraditi atletski stadion, ki je kot športna naprava v ponos našemu mestu.

PLAVANJE

PORAZ CELJSKIH PLAVALCEV V PREBOLDU

Zadnje srečanje celjskih plavalcev v okviru hrvaško-slovenske plavalne lige C se je v nedeljo končalo s porazom Celja proti ekipi Mladosti iz Bjelovara z 11 točkami. Celjani so tokrat postavili slabo ekipo. Nekateri najboljši člani niso nastopili, kar je zadostovalo klubju prizadevanju ostalih tekmovalcev, da so iz tega dvoboja povsem po nepotrebnem doživeli poraz. V moških disciplinah je zmagal Klančnik na 400 m prosto s 5:25, dvojno zmago pa so dosegli v skokih (Veber Tinc, Pavčič), ženske pa so si priborile zmago na 50 m metuljček (Miholič — 46), 200 m prsno (Miholič 3:40 in v skokih (Modiceva). V waterpolu so zmagali gostje z 11:2, tako da je končno stanje točk 95:84!

ATLETIKA

LORGER ZE TRETJIC BALKANSKI PRVAK!

Na zadnjih balkanskih igrah v Istanbulu, kjer so Jugoslovani odnesli prepičljivo zmago, je svoj delež prispeval tudi naš Lorger Stane, ki je kljub poškodbam zmagal v teku dveh visokih ovir s časom 14,8 in s tem že v tretjici ponovil ta uspeh na Balkaniadi. Drugi naš zastopnik mladi Vipotnik Andrej je v teku na 800 m imel težke nasprotnike in teže delo. Okrog 500 m pred ciljem se je precrnil na čelo skupine, povečal tempo in vodil vse do 100 m pred ciljem črto. Vendar je Turk Kočak, bodren od 20.000 gledalcev, v zaključnem napadu dal vse od sebe ter prehitel Vipotnika, za njim pa se Grk Depastas in naš Grumij. Tako je Vipotniku ušla zmaga pred samim ciljem in je kljub postavitvi letošnjega najboljšega časa na tej progi bil šele četrti. Slamnikova je tekmovala izven konkurence in je dosegla sijajno zmago z izvrstnim rezultatom 2:16,7, kar je le za 2 desetinki sekunde slabše od njenega državnega rekorda.

NOVI USPEHI MLADIH CELJSKIH ATLETOV

Na mladinskem prvenstvu Slovenije v atletiki, ki je bilo v nedeljo v Ljubljani, so celjski mladi atleti pobrali 4 naslove republiških prvakov — v daljino Urbajs s 6,36, Lešek v skoku s palico 3,60, Lorber v teku na 800 m z 2:01,6 in Dimc v metu diska s 42,96 m.

NOGOMET

KLADIVAR : TEKSTILAC (Oroslavje) 2:2 (1:2)

Na nemogočemo igrišču, po blatu in po vodi, se je Kladivar spoprijel z novim članom hrvaško-slovenske lige v povratnem srečanju na Glaziji. Ne neodolimo izid na domačih tleh ne predstavlja uspeh za Kladivarja. Prvi polčas domačin kar nič ni uspeval, v drugem delu igre pa smo vsaj videli več smiselnih potez, ki so se zaradi nerazpoloženega Posineka ustavile v rokah vratarja gostov ali v gol autu! Uspešna strelca sta bila za Kladivar Piki in Marineček. Dve prijateljski tekmi z novim ligasem sta Kladivarju prinesli le senoc točko... Trda bo predla Celjanom v novi ligi!

DEMISPORT (Ankara) : ZSD CELJE 4:1 (4:0)

Preko 3000 gledalcev iz Celja in bližnje okolice je prihitelo v terek na Glazijo, kjer so prvič po osvoboditvi nastopili turški nogometaši v našem mestu. Že po zmagi v Ljubljani nad Ljubljano je bilo pričakovati, da bodo morali kapitulirati tudi celjski nogometaši, Turki so se predstaviteli kot solidni nogometaši, ki jih odlikuje izredna hitrost, nizka igra na kratke pasove, polno smiselnih kombinacij, pri tem pa se izredno fair igra brez surovosti, ki je že nekakša odlika nogometnega športa. Brez dvoma so po tehničnem znanju za razred prekašali domačine. Napadalna petorica pa ni pokazala kljub dosegli štirih golov posebnih realizatorskih sposobnosti.

Celjani, pomečano moštvo ZSD Celja in Kladivarja, so v prvem polčasu uplavali in se proti razgiranemu nasprotniku niso mogli uspešno upirati. Bilo je preveč brezpredelne taktične igre, predvsem pa netočnega podajanja. Priznati pa moramo izredno požrtvovalnost vseh igralcev, ki so se trudili na vse pretege, da bi dosegli čim bolj časten rezultat. Že v prvem delu igre po vodstvu 4:0 za goste so Celjani imeli dve idelni priložnosti. Prvo je zapravil Posinek, ki je bil sam pred vratarjem in je preveč okleval na zaključni strel in navsezadnje podal žogo igralcu v ofsajdu, drugo pa Kopitar, ko se je njegov močan strel z levega krila odbil od vratnice. V drugem delu igre so Celjani zaigrali mnogo bolje. Res je sicer, da so Turki zamenjali 7 igralcev in verjetno je bila to slabša garnitura, vsekakor pa to ne zmanjša uspeha domačinov, ki so v tem delu imeli več od igre in celo kopico zrelih situacij, ki jih pa neodolčno napadale niso znali izkoristiti. Drži, da je tu in tam gostom pomagalo srečno naključje. Že v 7. minuti II. polčasa smo imeli občutek, da je oster Marineček strel že bil preko golove črte, saj se je vratar pogljal za žogo naravnost v mrežo, stranski sodnik pa je bil pri tem povsem pasiven! Casten gol za Celjane je padel, dosegel pa ga je Posinek z rezantnim strelom. Kljub vsemu so gledalci kar dobro volje odhajali z Glazije, vsekakor pa bi bili veseliji, če bi domačinom uspelo doseči bolj časten rezultat.

V predtekmi so celjski rokometisti komaj premagali Rudarja iz Trbovelj s 13:12 (8:6). Vsekakor bodo Celjani morali dobiti boljše vratarja, ker se v tej tekmi Veber ni posebno izkazal. V nedeljo so Celjani gostovali v Trboveljah in izgubili srečanje s 14:13. Tako je vsaj uspel revanš na domačih tleh. Priznati pa moramo, da nas je igra Celjanov mnogo bolj zadovoljila od gostov in da ima ekipa vse pogoje, da se bo na bližnjem prvenstvenem tekmovanju uspešno uveljavila.

Upravni odbor AD Kladivar je te dni razpravljal o njegovi ostavki. Vsi odborniki so bili mnenja, da je njegovo ime preveč povezano z življenjem in uspehi tega društva in da bo zaradi tega v interesu atletskega kolektiva Kladivarja, slovenske in jugoslovanske atletike na prošnjo upravnega odbora umaknil svojo ostavko. Upravni odbor Kladivarja je mnenja, da bi tudi s spremembo službenega mesta še nadalje ostal na tem položaju, kjer bi s svojimi navetili in predlogi lahko še v naprej pomagal uspešnemu razvoju tega društva. Da bi pa društvo v tem času največjih priprav za važna tekmovalna ne čutilo vidnih posledic tega koraka, je bil izvoljen začasno vodstvo triumvirat, ki ga sestavljajo tov. Gole Ed, Meštrov Mirko in Jug Karel, trenerse poudarja po sameznih disciplinah pa so prevzeli preizkušeni atleti Hanc, Zadravec, Petauer, Zagorec, Peterka in Stajner, od časa do časa pa bo prihajal v Celje tudi trener tov. Kumar, v torek 23. t. m. bo društvo priredilo interni atletski miting, po njem pa bo na stadionu sestanek z vsem članstvom, kjer bi naj prišla do izraza čvrsta volja vsega kolektiva, da bo tudi v naprej razveseljeval Celjane s svojimi uspešnimi nastopi kot z zadnjih desetih letih.

MLADINSKO PRVENSTVO SLOVENIJE

V soboto in nedeljo se Celjanom obeta kvaliteten mladinski nogomet. V borbi za naslov mladinskega prvaka Slovenije bodo nastopile izbrane ekipe in to: Ordred in Ljubljana iz Ljubljane, Branik iz Maribora in domači Kladivar. Odveč bi bila vsaka prognoza! Ne moremo objaviti razporeda tekem, ker bo šele žreb v Celju odločil nasprotnike. Vsekakor je sistem tega tekmovalstva nepravilen in toliko, ker se bodo v soboto spoprijeli med seboj nasprotniki, ki jih bo izžrebal žreb, v nedeljo priganca v borbi za 3. in 4. mesto in nato zmagovalec v borbi za 1. in 2. mesto. Tekme se bodo pričele oba dneva že ob 15.30. Kvaliteta mladinskega nogometa je v zadnjih letih mnogo pridobila, zato se nam obeta v teh dveh dneh prvovrsten nogomet!

TEZKA ATLETIKA

INTERNACIONALNI BOKS MEČ V CELJU!

Celjanom se v tem mesecu poleg kvalitativnih nogometnih tekem z gosti izven naših meja obeta še edinstvena športna prireditve, ki bo brez dvoma privabila vse ljubitelje težke atletike. V propagandne namene z željo, da bi tudi v Celju zaživela ta športna panoga, bodo Mariborčani prišli v Celje v nedeljo 28. t. m., kjer bodo ob 20. uri nastopili v Narodnem domu proti eni najmočnejših boksarskih ekip iz Zapadne Nemčije iz Regensburga. Borbe bodo vseh desetih kategorijah, od bantam pa do teške. Na prireditve se sedaj opozarjamo vse ljubitelje težke atletike, še posebej pa boksa.

KEGLJANJE

BETON — ZMAGOVALEC SEFMANOVEGA MEMORIALA

Kegljaška podzveza v Celju je v nedeljo organizirala tekmovalje v narodnem slogu za Sefmanov memorial, na katerem je nastopilo 6 kegljaških klubov. Borba za prvo mesto je bila med mestnim rivalom Betonom in Kladivarjem. Kladivar je v prvem kolu imel že veliko prednost, v nadaljevanju pa kegljaščem ni prav nič uspevalo in je moral prepušiti zmago boljšim kegljašcem Betona. Vrstni red ekip je naslednji: 1. Beton 681, 2. Kladivar 651, 3. Tehnometal 609, 4. Svoboda (Celje) 607, 5. Svoboda (Liboje) 590, 6. Kovinar (Store) 512.

Deknaŭa leclono.

Estas tempo, ke ni forlasu la montojn. Ĉas je, da zapustimo gore. **KE** je veznik, ki pomeni **DA**.

Fabelo — pravljica
fablo — basen
kruĉo — vrĉ
beko — kljun
rando — roba
globo — krogla, globeto — krogliĉka
breto — deska, polica
soiffo — ŝeĵa
laca — utrujen, laciĝi — utruditi
vitra — steklen, vitro — steklo
alta — visok, altiĝi — dvigniti se
lasi — pustiti, forlasi — zapustiti
frapi — toĉiti, trkati
rompi — razbiti
fali — pasti, faliĝi — prevrniti
stari — stati, stariĝi — postaviti se
starigi — postaviti
atingi — doseĉi
ripeti — ponoviti
denove — spet, zopet, znova
lomete — nekoliko

La vojo malsupren (navzdol) ne estos tiel laciĝa, kiel la vojo supren.

Ĉu vi povas diri: Kioma horo estas?

Opazili ste, da ne vpraŝamo: **Kiom** horo estas, kakor bi prevedli iz slovensĉine, ampak vpraŝamo: **kioma** horo estas? Dobesedno bi rekli: Kolikera je ura? Kakor smo vpraŝali, tako moramo odgovoriti: Estas oka (ne ok) horo kaj tridek minutoj.

Ni devas rapidi, ĉar la vagonaro forveturos je la deknua horo kaj 45 minutoj (11.45).

Imamo predlog **JE**, ki je sploŝen predlog. Uporabimo ga tam, kjer ne vemo, kateri drug predlog bi bil prikladnejŝi. Tako ga uporabljamo za oznaĉevanje ĉasa in v tem primeru ga prevajamo z **OB**.

Oznaĉevanje ĉasa lahko krajŝamo in izpustimo besedi **horo** in **minutoj**. Ni estos ĉe la stacio je la 11-a kaj 25. La vagonaro forveturos je la 11-a kaj 45, aŭ unu kvaronon antaŭ la dekdna.

Kiam ni estos denove en la urbo? Ni estos en la urbo hodiaŭ posttagmeze je la unua kaj kvindek.

La tempo rapide pasis kaj ni jam estas en la stacidomo. (Pazite na ĉasel) Jen, ankaŭ la vagonaro jam alveturas. Ni veturos dum du horoj kaj ni povos ion legi. Jen, la fabelo: La soifa birdo.

SAH

PRED ZAKLJUCKOM DRŽAVNEGA ZENSKEGA PRVENSTVA

Le dve koli sta še do zaključka IX. povojnega ženskega državnega prvenstva v sahu. Zadnja kola so bila odigrana v Rogaske Slatini. Dobri in Velenju, poslednje, ki bo odloĉalo o zmagovalcu pa bo v Celju. Situacija na tabeli postaja vse bolj zapletena. Vodilna Vukoviĉeva ima slab finiš, saj je v VII. in IX. kolu doživela dva poraza in s tem se ji že majo sprestole, ki ga je ves čas prvenstva trdo imela v svojih rokah. Po IX. kolu ima Vukoviĉeva 7 toĉk, le pol toĉke za njo pa je Ruĉenkoviĉeva, ki v zadnjih kolu nabira toĉke za toĉko. To sta sedaj najrenejŝi kandidatinji za najviŝi naslov, kajti ostale igralko (Vinceljak, Balaban, Timofejeva in Osterĉeva) zaostajajo za vodilno Vukoviĉevo kar za 1 in pol toĉke. Celjanka Dvorŝakova je zbrala zaključno z IX. kolom 5 toĉk in vedri nekeje v zlati sredini med udeleženkami tega prvenstva. Še dve koli sta do zaključka, vendar ima v obeh kar moĉni nasprotnici tako da ni računati na bogat izkupicek. Rezultati tega prvenstva nam paĉ kaŝejo, da so v kvaliteti tudi ženske iz Srbije priloŝile slovenske ŝahistke in se s tem pridruŝujejo zadnjim uspehom moŝkih.

MNOGOSTRANOST JE ODLIKA PARTIZANA NA GOMILSKEM!

Preteklo nedeljo je priredil TVD Partizan na Gomilskem svoj letni telovadni nastop, ki je pokazal, da obvlada članstvo članske proste vaje, vaje na orodju, talno telovadbo in atletiko.

V soboto popoldne je bil na Gomilskem turnir v odbojki med 6 druŝtvi, na katerem so postavili domaĉini dve dobri moŝtvi. Zmagalo je moŝtvo iz Sempetra pred domaĉini.

Sporod nastopa se je odvijal brezhibno. Vrstne so nastopile disciplinirano, proste vaje so bile izvedene zelo skladno. Vzorca ureditev in okrasitev prostora je pokazala, da ima druŝtvo veliko prijateljev, ki so pri prireditvi pomagali. Telovadni nastop je bil za kraj praznik. Druŝtvo ima v okraju vidno, upoŝtevano vlogo. Glede mnogostranosti udejstvovanja je pa lep primer, kako se naj izvaja telesna vzgoja na vasi.

Ce upoŝtevamo vse to, povrh pa ŝe njegovo vodilno vlogo na kulturno-prosvetnem udejstvovanju in trdno gospodarsko osnovo, ki si jo je ustvarilo članstvo z nesebiĉnim in marljivim delom, bomo morali tudi letos dati temu druŝtvu prvenstvo v celjskem okraju. S. F.

SPORT V VELENJU

Pretekli teden je na novo zgrajenem in modernem stadionu v Velenju zagrebŝki Dinamo z lahkotjo premagal izbrano enajstoroĉno Zvezde rudarjev Slovenije. Izid 7:2 v korist Zagrebĉanov. Igra je bila preteŝno v rokah Zagrebĉanov, ki se jim paĉ ne skrivata rutina in kondicija.

Vse kaŝe, da bo postal velenjski stadion vse bolj in bolj pravi ŝportni center Saške doline. V.

KROJAŠTVO

ŝentjur pri Celju

IZDELUJE MOŠKE IN ZENSKO OBLEKE PO MERI, KVALITETNO IN PO NAJNIZJIH CENAH. NADALJE IZDELUJE SPLOŠNO KONFEKCIJO PO NAJNOVEJŠI MODI.

Krojaŝtvo, Ŝentjur pri Celju

Pismo iz Zgornje Savinjske doline

Lepega vremena si letos ŝele letoviŝarji, planinci, predvsem pa kmetje, ki jih stalna moĉa ovira pri njihovem delu. Vseeno pa je letos Zgornja Savinjska dolina kar dobro obiskana. Vsi znaki kaŝejo, da smo v najboljŝi turistiĉni sezoni povojnih let. Delo turistiĉnih druŝtev in stalne turistiĉne konference v Celju ni bilo zaman. Iz vseh krajev naŝe lepe domovine so ŝe v juniju, predvsem pa v prvi polovici julija prihajala ŝtevilna pisma, s katerimi so spraŝevali po cenah, sobah, izletih in ŝe o marsiĉem. Stalna turistiĉna konferenca pa je pred priĉetkom sezone redno izdajala svoje »Objave« v velikem ŝtevilu in obveŝala turistiĉna podjetja ŝrom po drŝavi o zmogljivosti gostiŝe in cenah. Prizadevanja turistiĉnih delavcev so uspela.

Ko smo v zaĉetku avgusta obiskali Zgornjo Savinjsko dolino, so nam ŝe v

DAN SPORTNIH IGER V SENTJURJU

Prejnjino nedeljo je domaĉi »Partizan« v poŝastju desete obletnice osvoboditve priredil turnir v nogometu, odbojki in namiznem tenisu. Sodelovala so druŝtva Partizan Vojnik in Petrovec ter ŝportna druŝtva: Grafiĉar, Beton in Ŝlatar iz Celja.

V nogometu je moŝtvo Grafiĉarja zasedlo prvo mesto pred Betonom v finalni tekmi z 2:1.

V namiznem tenisu je sodelovalo pet moŝtev. Zmagal je Grafiĉar pred Ŝentjurjem. V odbojki so bile zanimive tekme, saj so bila vsa moŝtva pribliŝno enako moĉna in so pokazala lepo igro. Zmagala je ekipa iz Vojnika. Zmagovalni moŝtvi v nogometu in v odbojki sta prejeli pokale, zmagovalci v namiznem tenisu pa plaketo. Prireditve je bila dobro organizirana in je lepo uspela.

USPELA TELOVADNA AKADEMIJA V SMARTNEM OB PAKI

Preteklo nedeljo popoldne je priredil tukajŝnji »Partizan« svojo prvo telovadno akademijo. Nastopili so pionirji, pionirke, mladinci, mladinke in ĉlanice. Sam spored akademije je bil posreĉeno izbran in zato prav pester.

Izredna posameznih vaj, posebno onih na bradli, gredi in kolu, je bila prav posreĉena. Tudi pionirji in pionirke so s svojimi izvajanji bili deleŝni obilnega priznanja od strani gledalcev, ki so tudi takrat dvorano napolnili.

Prav ta nastop je pokazal, kaj zmora naŝa mladina, ĉe se ji nudi potrebna priloŝnost. Ovrzena je trditve, da se pri nas z mladino ne da niĉ narediti.

Vodstvu »Partizana«, posebno tov. Ŝabcu ĉestitamo na doseŝenih uspehih z Ŝeljo, da tudi v bodoĉe obdrŝe mladino v vrŝah »Partizana«, kajti pokazalo se je, da so med nastopajoĉimi tudi taki, s katerimi se bo z vztrajno vadbo in primerno disciplino dalo marsikaj doseĉi.

Se eno ŝeljo imamo. Ŝelimo, da bi se v bodoĉe posvetilo ĉim veĉ pozornosti tudi prostim vajarim, ki so nujno potrebne za harmoniĉni razvoj telesa.

NOGOMET V SMARTNEM OB PAKI

V nedeljo je bila odigrana v Smartnem ob Paki prijateljska nog. tekma med »Usnjarijem« iz Soŝtanja in domaĉim nogometnim klubom. Zmagal je »Usnjare« z rezultatom 6:1 (2:0).

Tekma je pokazala, da domaĉi igralci brez resnega in rednega treninga ne bodo dosegli pomembnih rezultatov.

Isti dan dopoldne je bila prijateljska nogometna tekma med mladinci iz Letuŝa in Smartnega z mladinci iz Novega mesta, ki taboriŝjo v Letuŝu ob bistrji Savinji. Rezultat je bil 3:0 za domaĉine.

NOGOMET V SAVINJSKI DOLINI

Zadnje dni so bile tekme med druŝtvi Partizan Gomilsko, Tabor in Vransko. Gomilŝani so doma premagali enajstoroĉno iz Tabora s 17:1 (10:1) in tudi nogometaŝe iz Vranskega s 7:3 (3:1). V nedeljo pa je druŝtvo Tabor na Vranskem premagalo domaĉine s 3:2 (0:2).

NAZNAVILLO

Jesenski viŝji teĉajni izpiti se bodo na II. gimnaziji v Celju zaĉeli 29. avgusta, vsi po pravni izpiti pa 1. septembra ob 8. uri. Naznaĉeno vpisovanje bo za vse razrede 2. septembra dopoldne, zaĉetek rednega pouka 6. septembra ob 8. uri.

Ravnateljstvo

2 VAJENCA za kleparsko in vodovodno instalacijsko obrt sprejem takoj. Stok Avgust Celje, Ulica 29. novembra ŝt. 7.

SPREJMEM vajenca za krojaŝko obrt. Kuĉan, Zidaniŝkova 21.

PRODAM ugodno malo rabljen otroŝki voziĉek, najnoveŝi model. Celje, Mariborska 28, priloŝije.

PRODAM moŝko ŝportno kolo. Drnovŝek Joŝe, Osvobodila 43.

PRODAM dobro ohranjeno moŝko kolo (italijansko). Naslov v upravi lista.

Nedelja, 21. VIII.
10,00 Za prijetno nedeljsko dopoldne — za vsakogar nekaj.
10,15 Literarna oddaja: Tagore: Liriĉna proza.
10,30 Poje Marija Tabor iz Laŝkega, na harmoniko spremlja Marjan Kozmus.
10,45 Radijska kronika
11,00 Kar ste ŝeleli — to bomo zavrteli!
11,45 Veseli zvoki za ples in razvedrilo, vmes objave

Ponedeljek, 22. VIII.
10,00 Porociĉla
10,15 Ŝportni tednik
10,30 Prenos iz Ljubljane
Torek, 23. VIII.
10,00 Porociĉla
10,05 Lahka glasba
10,15 Skladbe slovenskih komponistov, igra klavir pianistka Brega Rajhova.
10,30 Prenos iz Ljubljane

Sreda, 24. VIII.
10,00 Porociĉla
10,05 Vi vpaŝujete — mi odgovarjamo!
10,10 Kar ste ŝeleli — to bomo zavrteli!
10,30 Prenos iz Ljubljane
Ĉetrek, 25. VIII.
10,00 Porociĉla
10,05 Od melodije do melodije
10,30 Prenos iz Ljubljane

Petek, 26. VIII.
10,00 Porociĉla
10,05 S pesmijo po sonĉni Dalmaciji
10,30 Prenos iz Ljubljane
Sobota, 27. VIII.
10,00 Porociĉla
10,10 Kar ste ŝeleli — to bomo zavrteli!
10,30 Prenos iz Ljubljane

Mozirju povedali, da imajo pribliŝno 30 gostov in veĉino postelj zasedenih. Tudi Ljubno ima okoli 100 gostov, vendar bi bilo ŝe za 20 oseb prostora. Slabŝe je obiskano Gornji grad, kjer so marljivo ĉlani turistiĉnega druŝtva pripravili za letoŝno sezono okoli 140 postelj in ĉedne, lesene weekend hiŝice. Imajo tudi najniŝjo pensijsko ceno 400 dinarjev ob zelo dobri in izdatni hrani, ŝal pa niti polovico postelj ni zasedenih.

Nasmejanih lic vam v Solĉavi povedo, da imajo vse postelje zasedene, pension Rogovilec ima okoli 70 gostov, celo veĉ, kakor znaŝa njegova zmogljivost. Prav tako je zasedenih vseh 14 postelj v novem nedokonĉanem hotelu. Merodajni ĉinitelji bodo le morali najti sredstva, da se dokonĉa ta hotel, kar bo gotovo ugodno vplivalo na razmah turizma in tudi gospodarski moĉi tega, v vojni upoŝtevenega kraja, bo v korist.

O dobrem obisku Logarske doline nismo dvomili. Res, tako gostiŝe »Šestre Logar« kakor »Planinski dom«, sta zasedena. Gostje so s poŝreŝbo in hrano tako pri Logarjevih sestrah, kakor v Planinskem domu prav zadovoljni. V Planinskem domu vladata red in snaga, povsod se vidi skrbna roka upravnika Javornika. Gostje se pritoŝujejo le nad slabim vremenom, ki je povzroĉilo tudi znatno manjŝi obisk prehodnih gostov in tudi planinske postojanke so v zadnjih dneh zabeleŝile obisk le redkih, najbolj vztrajnih in zvestih planincev. Nad Okreŝljem je 8. avgusta sneŝilo in redki obiskovalci Frischaufovega doma so skozi okna lahko ogledovali poletni sneŝni meŝ, ki je v avgustu v tej viŝini le redek pojav. Pod Okreŝljem in v Logarski dolini pa je lilo kakor iz ŝkafa.

Muhasto vreme je gotovo ŝkodovalo letoŝni sezoni, ki bi sicer zapisala rekorden obisk in bi bile doseŝene najboljŝe predvojne sezone, ko je bil ta ko imenovani domaĉi turizem v najveĉjem razmahu.

Vseeno pa je led prebit; turistiĉni delavci so dokazali, da ima podroĉje celjskega okraja, imenovano tudi celjsko turistiĉno podroĉje, vse pogoje za uspeŝen razmah turizma. * Vran

IZ LOĀ...

Ker bo konjiŝka komuna precej razŝirjena, bo v Loĉah ustanovljena izpostava komune, tako da ljudem ne bo treba za vsako malenkost hoditi v Slovenske Konjice. Prav tako bo v Loĉah ostal tudi matiĉni urad. *

Kulturna dejavnost v Loĉah je v zadnjem ĉasu popolnoma zamrla. Delo v KUD, ki je bilo v preŝnjih letih zelo ŝivahno, je zastalo. Videti je, da so konĉno tudi najagilnejŝi izgubili pogum, kajti prebivalstvo vse premalo ceni njihov trud za razvoj kulturnega ŝivljenja na vasi. F. P.

OBJAVE IN OGLASI

PRODAM ali zamenjam posestvo okoli 10 ha ali kupim posestvo okoli 3 ha v okolici Celja. Naslov v upravi lista. PRODAM pocinkane cevi z jekleno konico za hiŝni vodnjak. Naslov v uradniŝtvu. PRODAM po ugodni ceni ŝtezno ogrado za zidan ŝtedilnik. Hiŝni svet, Trg V. kongresa 10.

LEPA, moderna dekorativna jedilnica ugodno naprodaj Jurĉiĉeva 9.

KUPIM dobro ohranjeno laŝje žensko kolo (ital. ali nemŝke znamke). Naslov v upravi lista.